

ZAKON O ŽELJEZNICAMA REPUBLIKE SRPSKE

("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 19/2017, 28/2017 - ispr., 100/2017 i 56/2022)

GLAVA I

OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se upravljanje, elementi i vrste željezničke infrastrukture, obaveze njenog upravljača, kao i pristup i njeno korišćenje, kapacitet infrastrukture i dodjela trase voza i naknada za njeno korišćenje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje željezničke infrastrukture, gradnja željezničkih objekata i postrojenja, ukrštanje željezničkih pruga i puteva, prevoz u željezničkom saobraćaju, željeznička vozila, željeznički radnici, vanredni događaj i zaštita pruge.

Član 2

Pojedini izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) auto-stop uređaj je uređaj za automatsko zaustavljanje voza kod signala koji pokazuje da je dalja vožnja zabranjena, odnosno uređaj za automatsku kontrolu smanjenja brzine kretanja voza od signala koji pokazuje da je dalja vožnja dozvoljena smanjenom brzinom,
- 2) budnik je uređaj koji se nalazi u upravljačnici vučnog vozila i koji služi za automatsko zaustavljanje voza u slučaju nebudnosti ili privremene nesposobnosti lica koje upravlja vučnim vozilom,
- 3) voz je propisno sastavljen i zakvačeni niz željezničkih vozila sa jednim vučnim vozilom ili sa više vučnih vozila na sopstveni pogon ili samo vučno vozilo na sopstveni pogon,
- 4) vučena vozila su željeznička vozila namijenjena za prevoz lica (putnička kola), odnosno za prevoz stvari (teretna kola),
- 5) vučno vozilo je željezničko vozilo na sopstveni pogon (dizel-lokomotive, električne lokomotive, parne lokomotive, motorni vozovi i motorna vozila za posebne namjene),
- 6) depo vučnih vozila je željeznički objekat sa odgovarajućim postrojenjima i uređajima u kome se vrši priprema i održavanje vučnih vozila,
- 7) domicilna jedinica je organizaciona jedinica u kojoj je željeznički radnik zaposlen,
- 8) dozvoljena masa po dužnom metru je propisana dozvoljena masa po dužnom metru koja se ne smije prekoračiti,
- 9) dozvoljena masa po osovini je propisana dozvoljena masa po osovini,
- 10) željeznička vozna sredstva su vučna, vučena i ostala vozila,

- 11) željeznička stanica je službeno mjesto na pruzi iz kojeg se reguliše željeznički saobraćaj i u kome se obavlja sastavljanje i rastavljanje vozova, ulaz i izlaz putnika i utovar i istovar stvari,
- 12) željeznički radnici su svi radnici zaposleni na željeznicama Republike Srpske,
- 13) željezničko vozilo je šinsko vozilo namijenjeno za kretanje po željezničkoj pruzi (lokomotive, motorni vozovi, putnička i teretna kola i željeznička vozila za posebne namjene),
- 14) zaštitni pružni pojas je zemljišni pojas sa obje strane pruge, u širini od 200 m, računajući od ose krajnjih kolosijeka,
- 15) interoperabilnost je sposobnost sistema ili proizvoda da međusobno djeluju i funkcionišu sa drugim proizvodima i sistemima bez ikakvih ograničenja pristupa i primjene,
- 16) kočna masa voza je zbir kočnih masa željezničkih vozila od kojih je sastavljen voz, kojom se obezbjeđuje pouzdano kočenje voza,
- 17) maksimalna brzina voza je propisana brzina kojom voz može saobraćati na željezničkoj pruzi ili dijelu pruge, naznačena u redu vožnje ili na drugi način,
- 18) motorna kola su elektromotorna kola, elektromotorne garniture, dizel-motorna kola, dizel-motorne garniture i šinobusi,
- 19) mreža je cjelokupna željeznička infrastruktura kojom upravlja upravljač infrastrukture,
- 20) najveća dopuštena brzina voza je propisana najveća brzina na pruzi ili djelovima pruge, s obzirom na tehničko stanje pruge i željezničkih vozila ili druge uslove,
- 21) obrtna jedinica je organizaciona jedinica u kojoj željeznički radnik prekida obavljene rad do početka sljedeće smjene,
- 22) ograničena brzina je propisana brzina koja je manja od najveće dopuštene brzine na pruzi ili dijelu pruge, s obzirom na tehničko stanje pruge ili skretničkog područja,
- 23) prevoz za vlastite potrebe je prevoz lica ili stvari koji se obavlja za vlastite potrebe koristeći svoje osoblje vuče i svoj vozni park,
- 24) privatna željeznička mreža - infrastruktura je željeznička infrastruktura u privatnom vlasništvu koju isključivo koristi vlasnik te infrastrukture za vlastite potrebe,
- 25) pružni pojas je zemljišni pojas sa obje strane pruge, u širini od 8 m, u naseljenom mjestu 6 m, računajući od ose krajnjih kolosijeka, zemljište ispod pruge i vazdušni prostor u visini od 14 m. Pružni pojas obuhvata i zemljišni prostor službenih mjesta (stanica, stajališta, rasputnica, putnih prelaza i slično) koji obuhvata sve tehničko-tehnološke objekte, instalacije i pristupno-požarni put do najbližeg javnog puta,
- 26) rasputnica je mjesto na pruzi na kojem se sa otvorene pruge odvaja druga pruga,
- 27) redovna brzina je brzina kojom voz saobraća na pruzi ili dijelu pruge u vremenu propisanom redom vožnje,

- 28) procjena rizika označava ukupan proces, objedinjavajući analizu rizika i evaluaciju rizika,
- 29) stabilna postrojenja električne vuče predstavljaju skup elektroenergetskih postrojenja i uređaja i služe za napajanje elektrovučnih vozila električnom energijom na bilo kojem elektrifikovanom kolosijeku, a ova postrojenja čine napojni dalekovodi, elektrovučne podstanice, postrojenja za sekcionisanje, uređaji daljinskog upravljanja i kontaktna mreža,
- 30) stanični kolosijeci su svi kolosijeci namijenjeni za opremanje i pripremu željezničkih vozila za vožnju u vozovima, zatim kolosijeci za sastavljanje vozova i kolosijeci za preticanje na stanicama, izuzev kolosijeka u okviru radionica za kontrolne preglede i redovne opravke željezničkih vozila, te kolosijeka u okviru garaža za vučna vozila i privatnih kolosijeka koji su priključeni na prugu,
- 31) signalno-sigurnosna postrojenja su tehnička sredstva za obezbjeđenje i vođenje željezničkog saobraćaja,
- 32) slobodni profil pruge je ograničeni prostor u poprečnom presjeku pod uglom od 90° u odnosu na osu kolosijeka u koji se ne ugrađuju, ne postavljaju i u njega ne zadiru postrojenja, objekti, signali i signalne oznake, naslage materijala ili drugi predmeti,
- 33) službena mjesta na pruzi su željezničke stanice, ukrsnice, saobraćajno-transportna otpremništva, odjavnice, rasputnice, mjesta prelaza sa dvokolosiječne pruge na jednokolosiječnu prugu, stajališta i drugo,
- 34) stajalište je mjesto na pruzi na kojem se obavlja ograničen putnički saobraćaj i koje služi isključivo za ulaz i izlaz putnika u vozove namijenjene za prevoz putnika,
- 35) tehnička stanica je željeznički objekat sa odgovarajućim postrojenjima i uređajima u kojem se vrši priprema i održavanje željezničkih putničkih i teretnih kola,
- 36) COTIF je Konvencija o međunarodnom željezničkom prevozu,
- 37) tovarni profil (gabarit vozila) je ograničeni prostor u poprečnom presjeku pod uglom od 90° u odnosu na osu kolosijeka koji nije dopušteno prelaziti šinskom vozilu nijednim svojim dijelom, bilo da je prazno ili sa teretom,
- 38) tehnička specifikacija za interoperabilnost (u daljem tekstu: TSI) je specifikacija koja obuhvata svaki podsistem ili dio podsistema s ciljem ispunjavanja osnovnih uslova i obezbjeđenja interoperabilnosti željezničkog sistema,
- 39) turističko-muzejska željeznica je željeznica sa posebnim saobraćajno-tehničkim karakteristikama, kojom se vrši prevoz u turističke svrhe, uključujući i prevoz željezničkim voznim sredstvima muzejske vrijednosti,
- 40) UIC je međunarodna željeznička unija,
- 41) upravljač infrastrukture je privredno društvo koje je odgovorno za uspostavljanje i održavanje javne željezničke infrastrukture ili privatne željezničke infrastrukture koja je povezana sa javnom željezničkom infrastrukturom,

42) učesnik u željezničkom saobraćaju je lice koje obavlja poslove na željezničkoj pruzi ili u željezničkom vozilu, lice koje se nalazi u željezničkom vozilu i lice koje se kreće po željezničkom području i

43) ukrasnica je mjesto na pruzi iz kojeg se reguliše saobraćaj vozova i u kojem se može obavljati ulaz i izlaz putnika i utovar i istovar stvari.

Član 3

Ministarstvo saobraćaja i veza (u daljem tekstu: Ministarstvo) u skladu sa ovim zakonom prati i sprovodi Konvenciju OTIF-a (COTIF) sa priložima i dodacima, rješava po prigovorima željezničkih operatera i upravljača infrastrukture, donosi instrukcije za bezbjednost i interoperabilnost željeznica Republike Srpske, nadgleda poštovanje tih instrukcija i odobrava željezničku opremu potrebnu za bezbjednost i interoperabilnost, kontroliše izvještaje o inspeksijskim kontrolama, obavlja istrage o nesrećama i vodi i objavljuje statistiku o nesrećama.

Član 4

(1) Strategija razvoja željezničke infrastrukture (u daljem tekstu: Strategija), koju na prijedlog Vlade donosi Narodna skupština Republike Srpske, sadrži postojeće karakteristike i stanje željezničke infrastrukture Republike Srpske, program izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, razvojne komponente u izgradnji novih kapaciteta infrastrukture od posebnog značaja za Republiku Srpsku i definisanje strukture, dinamike realizacije i prioriteta, visine i izvora finansijskih sredstava potrebnih za izvršenje aktivnosti iz Strategije.

(2) Na osnovu Strategije iz stava 1. ovog člana, upravljač infrastrukture izrađuje godišnji program izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja.

(3) Upravljač infrastrukture godišnje podnosi Vladi izvještaj o realizaciji programa iz stava 2. ovog člana.

GLAVA II

ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA

1. Upravljanje i elementi željezničke infrastrukture

Član 5

(1) Upravljanje javnom željezničkom infrastrukturom u smislu ovog zakona je:

1) održavanje javne željezničke infrastrukture,

2) organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja,

3) obezbjeđenje pristupa i korišćenja javne željezničke infrastrukture svim zainteresovanim željezničkim operaterima, kao i pravnim i fizičkim licima koja obavljaju prevoz za vlastite potrebe i

4) zaštita javne željezničke infrastrukture i vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji javne željezničke infrastrukture.

(2) Obavljanje djelatnosti upravljanja javnom željezničkom infrastrukturom i djelatnosti obavljanja prevoza u željezničkom saobraćaju uređuje se na načelima računovodstvenog razdvajanja poslova upravljanja javnom željezničkom infrastrukturom i poslova obavljanja prevoza u željezničkom saobraćaju.

(3) Upravljač željezničkom infrastrukturom i operater u Republici Srpskoj su "Željeznice Republike Srpske" a. d. Doboj (u daljem tekstu: upravljač infrastrukture), odnosno zavisna preduzeća u okviru 'Željeznica Republike Srpske' a.d. u skladu sa odlukom koju donosi Vlada.

Član 6

(1) Željezničku infrastrukturu čine:

1) zemljište;

2) željeznička pruga i trup pruge, a posebno:

1. nasipi,

2. usjeci,

3. odvodni kanali i jarkovi,

4. zidani jarkovi,

5. propusti,

6. obložni zidovi,

7. zaštitni biljni pojasi,

8. peroni i utovarno-istovarne rampe (u putničkim stanicama i teretnim stanicama ili robnim terminalima),

9. pješačke staze,

10. pregradni zidovi, živice i ograde,

11. pojasevi zaštite od požara,

12. sklopovi za grijanje skretnica,

13. snjegobrani;

3) konstruktorske građevine:

1. željeznički mostovi,

2. željeznički propusti i željeznički podvožnjaci,
3. tuneli, natkriveni usjeci i ostali prolazi,
4. potporni zidovi i konstrukcije za zaštitu od lavina, odrona kamenja i drugo;
- 4) željezničko-drumski prelazi i pješački prelazi preko pruge u istom nivou, uključujući uređaje za osiguravanje prelaza i drumsku signalizaciju;
- 5) gornji stroj pruge:
 1. vozne šine, šine vodilice i zaštitne šine,
 2. pragovi i uzdužni nosači,
 3. kolosiječni pričvrtni i spojni pribor,
 4. kolosiječni zastor, uključujući tucanik i pijesak,
 5. skretnice, ukrštaji,
 6. okretnice i prenosnice (osim onih koje su isključivo namijenjene za lokomotive);
- 6) pristupni putevi za putnike i robu, uključujući pristupne puteve i pristup za putnike koji dolaze ili odlaze pješice;
- 7) signalno-sigurnosni i telekomunikacioni uređaji na otvorenoj pruzi, u stanicama i u ranžirnim stanicama, uključujući postrojenje za proizvodnju, pretvaranje i distribuciju električne energije za signalno-sigurnosne i telekomunikacione uređaje i objekti za takve uređaje ili postrojenje;
- 8) kolosiječne kočnice;
- 9) saobraćajna i sigurnosna rasvjeta;
- 10) postrojenje za pretvaranje i prenos električne energije za vuču vozova:
 1. elektrovučne podstanice,
 2. podstanice za sekcionisanje,
 3. postrojenja za sekcionisanje sa neutralnom sekcijom,
 4. napojni vodovi,
 5. dalekovodi između elektrovučnih podstanica i kontaktne mreže i
- 11) zgrade, dijelovi zgrada, prostorije, prostori, površine koje služe za smještaj postrojenja, upravljanje, održavanje, kontrolu stanja i zaštitu željezničke infrastrukture i koji se koriste pri regulisanju i organizaciji željezničkog saobraćaja, uključujući dio uređaja za naplatu prevoznih taksa koje koristi upravljač infrastrukture, kao i drugi elementi neophodni za funkcionisanje željezničkog sistema.

(2) Željezničku infrastrukturu iz stava 1. ovog člana čine i nepokretnosti koje nisu u funkciji željezničkog saobraćaja a na kojima je kao titular upisano bilo koje željezničko preduzeće iz bivše SFRJ, kao i organizacioni dijelovi tih preduzeća koji su postojali i poslovali na teritoriji Republike Srpske.

(3) Željeznička infrastruktura iz st. 1. i 2. ovog člana upisuje se u javne evidencije o nepokretnostima kao dobro u opštoj upotrebi u svojini i posjedu Republike Srpske.

(4) Organ uprave nadležan za imovinskopravne poslove sprovodi postupak i rješenjem utvrđuje pravo svojine i posjed na željezničkoj infrastrukturi iz st. 1. i 2. ovog člana.

(5) Vlasnik željezničke infrastrukture je Republika Srpska.

(6) Vlada ustupa na upravljanje upravljaču infrastrukture i operateru iz člana 5. stav 3. ovog zakona željezničku infrastrukturu iz st. 1. i 2. ovog člana za obavljanje osnovne djelatnosti u zavisnosti od procesa rada i u skladu sa principima nezavisnosti infrastrukture i operatera, o čemu se zaključuje poseban ugovor.

(7) Pravosnažno rješenje iz stava 4. ovog člana služi kao osnov za upis prava svojine i posjeda u javne evidencije o nepokretnostima.

(8) Na željezničkoj infrastrukturi koja je trenutno upisana u zemljišne knjige kao javno dobro upravljač infrastrukture može, pod uslovom da je trajno prestala potreba za korišćenjem željezničke infrastrukture ili njenog dijela, podnijeti Ministarstvu prijedlog za ukidanje statusa javnog dobra.

(9) Odluku o ukidanju statusa javnog dobra i upisu Republike Srpske kao nosioca prava svojine i posjeda, donosi Vlada na prijedlog Ministarstva, a nacrt odluke priprema organ uprave nadležan za imovinskopravne poslove.

(10) Odluku iz stava 9. ovog člana upravljač infrastrukture dostavlja Pravobranilaštvu Republike Srpske radi sprovođenja u javnim evidencijama o nepokretnostima.

2. Vrste željezničke infrastrukture

Član 7

Željeznička infrastruktura može biti javna željeznička infrastruktura (u daljem tekstu: željeznička infrastruktura), privatna željeznička infrastruktura i industrijska željeznica ili industrijski kolosijek.

Član 8

(1) Željeznička infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi, koje mogu koristiti željeznički operateri i željeznički prevoznici za vlastite potrebe, pod jednakim uslovima, a u skladu sa ovim zakonom.

(2) Željeznički operater je javno preduzeće koje pruža usluge prevoza robe, odnosno putnika željeznicom, pod uslovom da to preduzeće obezbjeđuje i vuču vozova, kao i preduzeća koja pružaju samo usluge vuče vozova.

(3) Željeznički operater za vlastite potrebe je privredno društvo koje obavlja isključivo prevoz za vlastite potrebe i kome je izdata licenca za prevoz.

(4) Upravljanje željezničkom infrastrukturom je djelatnost od opšteg interesa.

(5) Upravljač infrastrukture obavezno je računovodstveno razdvojen od željezničkih operatera koji obavljaju djelatnost prevoza putnika i robe.

(6) Upravljač infrastrukture je nezavisan u procesu odlučivanja u odnosu na ostale subjekte na tržištu željezničkih usluga, uključujući i druga privredna društva koja sa upravljačem infrastrukture čine povezana društva u skladu sa odredbama propisa koji uređuju privredna društva.

(7) Upravljač infrastrukture je obavezan da posjeduje rješenje kojim se odobrava upravljanje željezničkom infrastrukturom (u daljem tekstu: dozvola) i rješenje o bezbjednosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom (u daljem tekstu: potvrda), koje izdaje organ nadležan za ove poslove, u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica.

Član 9

(1) Program izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, kao i organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja, donosi upravljač infrastrukture, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade.

(2) Ministarstvo ovlašćuje pravna lica koja u skladu sa propisima kojima je uređen način propisivanja tehničkih zahtjeva za proizvode koji se stavljaju na tržište Republike Srpske i donošenje tehničkih propisa, kao i postupak ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa propisanim tehničkim zahtjevima, vrše kontrolu kvaliteta i standarda pri izradi uređaja, dijelova materijala i opreme koji se ugrađuju na prugama i željezničkim vozilima.

Član 10

(1) Poslovi upravljanja na dijelu željezničke infrastrukture za koju upravljač infrastrukture nema ekonomski interes mogu se prenijeti na privredno društvo čija je djelatnost u vezi sa korišćenjem željezničke infrastrukture.

(2) Prethodnu saglasnost na prenos iz stava 1. ovog člana daje Vlada.

(3) Upravljanje željezničkom infrastrukturom iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona.

3. Obaveze upravljača infrastrukture

Član 11

Dozvola za upravljanje željezničkom infrastrukturom je isprava koja se izdaje upravljaču infrastrukture u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast željeznica, a uz prethodnu saglasnost Vlade.

Član 12

(1) Upravljač infrastrukture dužan je da obezbijedi trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu željezničke infrastrukture, nesmetano korišćenje njenih objekata i drugih sredstava rada za

željeznički saobraćaj, kao i organizovanje i regulisanje bezbjednog i nesmetanog željezničkog saobraćaja.

(2) Upravljač infrastrukture dužan je da se, pri obavljanju djelatnosti, brine o zaštiti životne sredine u skladu sa propisima kojima je uređena ova oblast.

(3) Ministar saobraćaja i veza (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju održavanje i zaštita željezničke infrastrukture i organizovanje i regulisanje bezbjednog i nesmetanog odvijanja željezničkog saobraćaja.

Član 13

(1) Upravljač infrastrukture može, uz saglasnost Vlade, obustaviti javni prevoz putnika i robe na željezničkoj infrastrukturi ili dijelu željezničke infrastrukture na kojoj se, nakon izvršenih analiza, utvrdi da je javni prevoz putnika i robe nerentabilan.

(2) Željezničku infrastrukturu ili dio željezničke infrastrukture na kojoj se zbog nerentabilnosti obustavi javni prevoz putnika i robe upravljač infrastrukture može da preuredi u manipulativnu prugu ili prugu za druge namjene, te da propiše uslove i način njenog korišćenja.

(3) Upravljač infrastrukture dužan je da odluku o obustavljanju prevoza iz stava 1. ovog člana dostavi željezničkim operaterima, željezničkim operaterima za vlastite potrebe i jedinicama lokalne samouprave i da je objavi u dnevnim listovima i u drugim sredstvima javnog informisanja koji su dostupni na cijeloj teritoriji Republike Srpske, najkasnije šest mjeseci prije datuma predviđenog za obustavljanje prevoza.

4. Pristup i korišćenje željezničke infrastrukture

Član 14

(1) Željeznička infrastruktura koristi se pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast bezbjednosti željezničkog saobraćaja.

(2) Pristup željezničkoj infrastrukturi omogućiće se nakon sticanja minimalnih uslova predviđenih ovim zakonom i stupanjem BiH u punopravno članstvo u EU.

Član 15

(1) Željezničku infrastrukturu mogu da koriste željeznički operateri ako ispunjavaju sljedeće uslove:

1) da je registrovan u skladu sa propisima Republike Srpske,

2) da posjeduje licencu za prevoz,

3) da posjeduje potvrdu o bezbjednosti za prevoz, koja se izdaje u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost u željezničkom saobraćaju i

4) da posjeduje ugovor o korišćenju željezničke infrastrukture.

(2) Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture uređuju se međusobna prava i obaveze upravljača infrastrukture i željezničkog operatera i, između ostalog, obavezno sadrži tehničke i druge uslove za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja, obavezu i način plaćanja naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i cijenu usluga.

(3) Ugovor o korišćenju željezničke infrastrukture obavezno se zaključuje najkasnije četiri mjeseca prije početka važenja novog reda vožnje.

5. Izjava o mreži

Član 16

(1) Izjava o mreži je dokument koji detaljno razrađuje opšta pravila, rokove, procedure i kriterijume u vezi sa određivanjem tarifa i dodjelom kapaciteta, kao i druge informacije neophodne za primjenu kapaciteta infrastrukture.

(2) Izjava o mreži sadrži:

1) opšte odredbe,

2) uslove za pristup i korišćenje željezničke infrastrukture,

3) pregled saobraćajno-tehničkih osobina željezničke infrastrukture koja je na raspolaganju i ograničenja u potrebi,

4) principe, prioritete i kriterijume za dodjelu kapaciteta infrastrukture,

5) vrste usluga,

6) principe naplate naknada i cijenu usluga i

7) visine naknada sa načinom njihovog izračunavanja.

(3) Izjavu o mreži i izmjene i dopune Izjave donosi i objavljuje upravljač infrastrukture.

(4) Izjava o mreži objavljuje se na internet stranici upravljača infrastrukture, a može se preuzeti i od upravljača infrastrukture u štampanoj i elektronskoj formi.

(5) Upravljač infrastrukture dužan je da vrši izmjene i dopune Izjave o mreži ako dođe do bilo koje promjene podataka koje ona sadrži.

(6) Izjava o mreži objavljuje se u roku koji ne može biti kraći od četiri mjeseca prije krajnjeg datuma za podnošenje zahtjeva za dodjelu trase voza.

6. Kapacitet infrastrukture i dodjela trase voza

Član 17

(1) Kapacitet infrastrukture je ukupan broj trasa vozova koji se planira sa postojećim stanjem tehničke pouzdanosti i tehnološke raspoloživosti elemenata infrastrukture na određenoj pruzi u određenom periodu.

- (2) Kapacitet infrastrukture daje se na korišćenje dodjelom trase voza.
- (3) Zahtjev za dodjelu trase voza podnosi se godinu dana prije početka važenja novog reda vožnje, a najkasnije deset mjeseci prije njegovog početka.
- (4) Po isteku roka iz stava 3. ovog člana mogu se podnositi zahtjevi za dodjelu trasa voza koje nisu dodijeljene i zaključivati ugovori o korišćenju željezničke infrastrukture.
- (5) Zahtjev za dodjelu trase voza sadrži:

- 1) relaciju saobraćaja (otpremno i uputno službeno mjesto),
- 2) vrijeme polaska voza iz polaznog službenog mjesta i vrijeme dolaska voza u određeno službeno mjesto,
- 3) prevozni put,
- 4) mjesto, vrstu operacija i tehnološko vrijeme operacija (službena mjesta zaustavljanja, izmjena sastava, manipulacija putnika, manipulacija robe, promjena vučnog vozila i trajanje zadržavanja),
- 5) vrstu voza,
- 6) sastav voza i
- 7) seriju vučnog vozila.

Član 18

- (1) Dodjela trase voza je raspodjela kapaciteta željezničke infrastrukture koju vrši upravljač infrastrukture.
- (2) Upravljač infrastrukture vrši dodjeljivanje trase voza pod jednakim uslovima za sve korisnike trasa voza.
- (3) U postupku po zahtjevu za dodjelu trase voza upravljač infrastrukture dužan je da primjenjuje sljedeće kriterijume:
- 1) obim prevoza,
 - 2) iskorišćenost kapaciteta infrastrukture,
 - 3) obim dodatnih usluga koje upravljač infrastrukture pruža u vezi sa obavljanjem prevoza na trasi voza,
 - 4) očuvanje poslovnog ugleda,
 - 5) djelatnost od opšteg interesa u javnom prevozu i
 - 6) kvalitet obavljene prevozne usluge u prethodnom periodu.
- (4) Upravljač infrastrukture utvrđuje metodologiju vrednovanja kriterijuma iz stava 3. ovog člana.

(5) Upravljač infrastrukture dodjeljuje trase voza jedanput godišnje, nakon usklađivanja zahtjeva za dodjelu trasa voza u postupku izrade reda vožnje, a najduže za period važenja reda vožnje.

Član 19

(1) Upravljač infrastrukture i podnosilac zahtjeva, izuzetno, mogu da sačine i okvirni sporazum za korišćenje kapaciteta na odgovarajućoj željezničkoj infrastrukturi na rok duži nego što je to period važenja reda vožnje.

(2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1. ovog člana je željeznički operater i željeznički operater za vlastite potrebe.

(3) Okvirni sporazum između upravljača infrastrukture i podnosioca zahtjeva sadrži karakteristike kapaciteta infrastrukture koje je podnosilac zahtjeva tražio i koje su mu ponuđene tokom perioda koji je duži od perioda važenja jednog reda vožnje.

(4) Okvirni sporazum ne sadrži detaljno trasu voza, već zadovoljava legitimne komercijalne potrebe podnosioca zahtjeva i zaključuje se najduže na period od pet godina.

(5) Okvirni sporazum može da se izmijeni, dopuni ili ograniči radi bolje upotrebe željezničke infrastrukture.

7. Naknada za korišćenje trase voza

Član 20

(1) Dodijeljenu trasu voza korisnik trase voza ne može prenositi drugom željezničkom operateru.

(2) Za korišćenje željezničke infrastrukture korisnik trase voza plaća naknadu, koju utvrđuje upravljač infrastrukture, uz saglasnost Vlade.

Član 21

(1) Naknada iz člana 20. stav 2. ovog zakona određuje se za pakete usluga i obračunava se za:

1) naknadu za minimalni paket usluga:

1. obrada zahtjeva za dodjelu kapaciteta infrastrukture,

2. pravo da se koristi dodijeljeni kapacitet infrastrukture,

3. upravljanje kretanjem vozova, uključujući signalizaciju, sistem za operativno praćenje i komunikaciju i pružanje informacija o kretanju voza,

4. obezbjeđivanje svih drugih informacija neophodnih za upravljanje saobraćajem za koji je kapacitet infrastrukture dodijeljen;

2) naknadu za pristup prugom do službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja:

1. objektima za snabdijevanje gorivom,

2. putničkim stanicama, staničnim zgradama i drugim objektima,
3. teretnim terminalima,
4. ranžirnim stanicama,
5. objektima za formiranje vozova,
6. kolosijecima za gariranje,
7. ostalim tehničkim objektima za održavanje;

3) naknadu za korišćenje službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja:

1. opreme za snabdijevanje električnom energijom za vuču,
2. postrojenja za snabdijevanje gorivom,
3. putničkih stanica, staničnih zgrada i drugih objekata,
4. teretnih terminala,
5. ranžirnih stanica,
6. postrojenja za formiranje vozova,
7. kolosiječnih grupa za gariranje i
8. održavanje i drugih tehničkih postrojenja.

(2) Osim naknada iz stava 1. ovog člana, upravljač infrastrukture i korisnik trase voza mogu posebno ugovoriti naknade pružanja dodatnih i pratećih usluga, i to:

1) dodatne usluge:

1. snabdijevanje strujom za vuču,
2. predgrijavanje putničkih vozova,
3. snabdijevanje gorivom, manevrisanje i sve druge usluge koje se pružaju u objektima i postrojenjima iz stava 1. tačka 2) ovog člana,
4. kontrolu prevoza opasnih tereta,
5. pomoć u saobraćanju vozova sa naročitim pošiljkama;

2) prateće usluge:

1. pristup telekomunikacionoj mreži,

2. pružanje dodatnih informacija i

3. tehnički pregled voznih sredstava.

(3) Naknade za minimalni paket usluga i pristup prugom službenim objektima, odnosno servisnim postrojenjima zasnovane su na troškovima koji direktno nastaju kao rezultat odvijanja željezničkog saobraćaja.

Član 22

(1) Korisnik trase voza, pod jednakim uslovima, ima pravo na minimalni paket usluga i pristup prugom do službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja iz člana 21. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

(2) Ako korisnik trase voza svojim aktivnostima i željezničkim voznim sredstvima ograniči ili ugrozi kapacitet željezničke infrastrukture, dužan je da postupi po zahtjevu upravljača infrastrukture i u što kraćem roku otkloni smetnju izazvanu željezničkim vozilima koja ograničavaju ili ugrožavaju kapacitet infrastrukture.

(3) Ako korisnik trase ne postupi po zahtjevu upravljača infrastrukture i ne otkloni smetnju iz stava 2. ovog člana, upravljač infrastrukture će, o trošku korisnika trase voza, preduzeti potrebne radnje.

Član 23

Podnosioci zahtjeva mogu zahtijevati kapacitet infrastrukture koji prelazi preko više od jedne mreže tako što podnose zahtjev jednom upravljaču infrastrukture koji u njihovo ime zahtijeva korišćenje tog kapaciteta od drugih relevantnih upravljača infrastrukture.

Član 24

(1) Odluku o dodjeli trase voza u međunarodnom željezničkom saobraćaju donose predstavnici domaćih i stranih upravljača infrastrukture.

(2) Upravljači infrastrukture iz stava 1. ovog člana usklađuju trase vozova u međunarodnom željezničkom saobraćaju s ciljem omogućavanja optimalnog obavljanja tog saobraćaja.

(3) Usklađene trase vozova iz stava 2. ovog člana stavljaju se na raspolaganje podnosiocima zahtjeva svakog od upravljača infrastrukture koji u tom postupku učestvuje.

(4) Realizacija odluke, odnosno usklađivanje iz st. 1, 2. i 3. ovog člana omogućiće se pod uslovima predviđenim u članu 14. stav 2. ovog zakona.

Član 25

(1) Upravljač infrastrukture procjenjuje potrebu za kapacitetom infrastrukture, koji treba da je dostupan u toku važenja reda vožnje, s ciljem pravovremenog rješavanja vanrednih zahtjeva za dodjelu trase voza.

(2) Stav 1. ovog člana primjenjuje se i u slučajevima zagušene infrastrukture.

(3) Upravljač infrastrukture rješava po vanrednim zahtjevima u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva.

Član 26

(1) Upravljač infrastrukture donosi Sistem pokazatelja za poboljšanje kvaliteta prevoza preko koga se stimulišu korisnici trasa vozova da smanje poremećaje i poboljšaju efikasnost željezničke mreže.

(2) Sistem iz stava 1. ovog člana sadrži mjere u vezi sa postupcima kojima se remeti rad mreže, nadoknadu korisnicima trasa vozova koji trpe štetu i bonuse kao nagradu za efikasnost veću od planirane.

8. Analiza kapaciteta

Član 27

(1) Analiza kapaciteta je postupak kojim se utvrđuju razlozi zagušenja kapaciteta infrastrukture i mjere koje se mogu kratkoročno i dugoročno preduzeti da bi se smanjilo zagušenje kapaciteta infrastrukture.

(2) Analiza kapaciteta obuhvata analizu infrastrukture, postupak rada, karaktera različitih usluga koje se realizuju, mjera za preusmjeravanje usluga, mijenjanja vremenskih termina usluga, promjena brzina i poboljšanja željezničke infrastrukture.

(3) Upravljač infrastrukture dužan je da, najduže tri mjeseca od kada je utvrđeno da je željeznička infrastruktura zagušena, izvrši analizu iz stava 1. ovog člana.

Član 28

(1) Plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture obuhvata mjeru ili više mjera sa rokovima za njihovo sprovođenje, koji se predlažu za ublažavanje ograničenja kapaciteta infrastrukture koja dovodi do toga da se jedan dio infrastrukture proglasi zagušenom infrastrukturom.

(2) Plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture upravljač infrastrukture izrađuje nakon konsultacija sa korisnicima zagušene infrastrukture, a sadrži:

1) razloge zagušenja,

2) mogućnosti za poboljšanje nivoa organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja,

3) mogućnosti za razvoj željezničke infrastrukture i

4) troškove poboljšanja kapaciteta infrastrukture.

(3) U slučaju zagušenja infrastrukture, upravljač infrastrukture ne naplaćuje naknade za usluge iz člana 21. ovog zakona, kada ne donese plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture ili ne realizuje plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture.

(4) Upravljač infrastrukture izrađuje plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture u roku od šest mjeseci od završetka analize kapaciteta.

Član 29

(1) U slučajevima nemogućnosti odvijanja željezničkog saobraćaja koje je prouzrokovano tehničkim kvarovima, nesrećama i djelovanjem više sile, upravljač infrastrukture preduzima mjere da se, u najkraćem roku uspostavi redovno odvijanje saobraćaja i donosi plan za nepredviđene situacije, koji sadrži listu institucija koje treba obavijestiti u slučaju vanrednih događaja u željezničkom saobraćaju.

(2) O događajima iz stava 1. ovog člana i mjerama koje se preduzimaju upravljač infrastrukture dužan je da obavijesti željezničkog operatera i Ministarstvo.

(3) Upravljač infrastrukture dužan je da angažuje sredstva korisnika trase voza koja smatra najpodesnijim za uspostavljanje nesmetanog odvijanja željezničkog saobraćaja.

9. Izgradnja i rekonstrukcija željezničke infrastrukture

Član 30

(1) Izgradnja željezničke infrastrukture vrši se u skladu sa propisima koji uređuju oblast građenja i uređenja prostora.

(2) Pod izgradnjom željezničke infrastrukture, u smislu ovog zakona, smatra se izgradnja nove željezničke pruge na novoj trasi, kao i izgradnja telekomunikacionih, signalno-sigurnosnih, elektroenergetskih, elektrovučnih i drugih postrojenja i uređaja, zgrada i objekata na novoj pruzi i postojećim prugama.

(3) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi za izgradnju željezničke infrastrukture iz stava 2. ovog člana, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju.

Član 31

(1) Pod rekonstrukcijom željezničke pruge, postrojenja, uređaja i objekata na pruzi podrazumijevaju se takve izmjene (prepravke) koje mijenjaju njihove konstruktivne elemente i tehničke karakteristike, radovi koji mogu biti od uticaja na stabilnost pruge, objekata na pruzi, izvođenje radova na izgrađenom objektu koji odstupaju od uslova pod kojima je odobrena izgradnja, promjena osnovne karakteristike trase pri mijenjanju položaja trase pruge u pojasu njenog osnovnog pravca.

(2) Ne smatraju se rekonstrukcijom u smislu ovog zakona zamjene i obnove elemenata gornjeg stroja pruge (skretnica, kolosijeka i kolosiječnih veza), istim ili drugim tipom, kojim se ne povećava osovinski pritisak i brzina, radovi na donjem stroju pruge (odvodnjavanje, uređivanje i sanacija) i zamjena i obnova istim ili drugim materijalima, tunela nezavisno od dužine, propusta i mostova do 10 metara dužine ako se ne mijenja njihov otvor, zamjena i dopuna elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, zamjena i dopuna elemenata stabilnih postrojenja elektrovučne, kao i ostalih električnih postrojenja, adaptacija i popravka privrednih zgrada kojima se ne mijenja njihova konstrukcija i spoljni izgled.

(3) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi i način vršenja poslova iz stava 2. ovog člana.

Član 32

(1) Upravljač infrastrukture dužan je da, najranije 60 dana prije otpočinjanja radova na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture, objavi u dnevnim listovima koji su dostupni na cijeloj teritoriji Republike Srpske ili na drugi način dostupan javnosti da počinje sa izvođenjem radova, da bi privredno društvo koje održava objekte ugrađene na željezničkom području (cjevovode, vodovode, električne, telefonske i vazdušne linije, podzemne kablove i druge slične instalacije i uređaje), kao i u slučaju kada namjerava da te objekte izgradi, uskladilo radove sa radovima na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture.

(2) Upravljač infrastrukture i privredno društvo iz stava 1. ovog člana ugovorom uređuju međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođenjem radova na izgradnji željezničke infrastrukture i radove na objektima ugrađenim na željezničkom području ili koji će se ugraditi na željezničkom području.

(3) Privredno društvo iz stava 1. ovog člana obavezno je da, o svom trošku i u roku koji zahtijeva upravljač infrastrukture, objekte ugrađene na željezničkom području rekonstruiše ili izmjesti prije početka radova na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture, a ako to ne učini, upravljač infrastrukture ovlašćen je da navedene radnje preduzme o trošku privrednog društva.

Član 33

(1) Ako željezničku infrastrukturu treba rekonstruisati zbog izgradnje drugog objekta (javni put, rudnik, kamenolom, akumulaciono jezero, aerodrom i slično), dio željezničke infrastrukture koji se rekonstruiše gradi se sa elementima koji odgovaraju kategoriji te željezničke infrastrukture, bez obzira na stvarno stanje u kome se nalazila u trenutku rekonstrukcije.

(2) Troškove rekonstrukcije željezničke infrastrukture iz stava 1. ovog člana snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se vrši rekonstrukcija željezničke infrastrukture.

10. Održavanje željezničke infrastrukture

Član 34

(1) Željeznička infrastruktura održava se u stanju koje garantuje bezbjedan i nesmetan željeznički saobraćaj, kao i kvalitetan i uredan prevoz, u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost u željezničkom saobraćaju, tehničkim propisima i standardima.

(2) S ciljem obezbjeđenja kvaliteta željezničke infrastrukture iz stava 1. ovog člana vrši se stalni nadzor i funkcionalno ispitivanje, kao i otklanjanje utvrđenih nedostataka.

(3) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi za obavljanje bezbjednog i nesmetanog željezničkog saobraćaja.

Član 35

(1) Održavanje željezničke infrastrukture obuhvata redovno održavanje i remont.

(2) Radovi na redovnom održavanju obuhvataju:

- 1) održavanje i zamjenu elemenata gornjeg stroja željezničke pruge (skretnica, kolosijeka i kolosiječnih veza), istim ili drugim tipom kojim se parametri željezničke pruge održavaju na projektovanom nivou,
 - 2) radove na donjem stroju željezničke pruge (odvodnjavanje i uređenje kosina),
 - 3) zamjenu i obnovu istim ili drugim materijalima tunela nezavisno od dužine, propusta i mostova do 10 m dužine ako se ne mijenja njihov otvor,
 - 4) zamjenu i dopunu elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja i postrojenja,
 - 5) zamjenu i dopunu elemenata stabilnih postrojenja električne vuče, kao i ostalih električnih postrojenja i
 - 6) adaptaciju i popravku zgrada željezničkih službenih mjesta i ostalih objekata na željezničkim službenim mjestima koji su u funkciji željezničkog saobraćaja kojima se ne mijenja njihova konstrukcija i spoljni izgled.
- (3) Remont se izvodi radi glavne opravke postojeće građevinske i elektrotehničke infrastrukture sa ciljem ponovnog postizanja projektovanih parametara.

Član 36

- (1) Ako na željezničkoj infrastrukturi nastupi prekid saobraćaja zbog elementarnih nepogoda, a upravljač infrastrukture nije u stanju sam da otkloni nastale smetnje i uspostavi željeznički saobraćaj u što kraćem roku, jedinica lokalne samouprave na čijoj je teritoriji došlo do prekida željezničkog saobraćaja, dužna je da pruži pomoć i u saradnji sa upravljačem infrastrukture određuje mjere za otklanjanje smetnji i uspostavljanje željezničkog saobraćaja.
- (2) U slučaju da se za otklanjanje smetnji iz stava 1. ovog člana koriste usluge fizičkih i pravnih lica, tehnička sredstva, materijal i odgovarajuća naknada padaju na teret upravljača infrastrukture.

11. Željeznička pruga

Član 37

Željeznička pruga je sastavni dio željezničke infrastrukture, a čine je:

- 1) gornji i donji stroj,
- 2) objekti (blok kućice),
- 3) telekomunikaciona, signalno-sigurnosna, elektrovučna, elektroenergetska i ostala postrojenja i uređaji na pruzi,
- 4) oprema pruge,
- 5) poslovne zgrade željeznice na pruzi sa zemljištem koje služi tim zgradama i

6) pružni pojas i vazdušni prostor iznad pruge u visini 12 m, odnosno 14 m na elektrifikovanim prugama, računajući iznad gornje ivice šine, a kod kolosijeka sa nadvišenjem ova visina vazdušnog prostora nad kolosijekom mjeri se iznad gornje ivice šine koja je nadvišena.

Član 38

(1) Željezničke pruge dijele se na:

- 1) magistralne pruge - od značaja za međunarodni saobraćaj,
- 2) regionalne pruge - od značaja za regionalni i lokalni saobraćaj,
- 3) lokalne pruge - od značaja za lokalni saobraćaj i
- 4) manipulativne pruge - od značaja za privredne subjekte.

(2) Upravljač infrastrukture dužan je da izvrši kategorizaciju pruga u skladu sa važećim odredbama TSI, COTIF i objava UIC.

Član 39

(1) Pri projektovanju, građenju i rekonstrukciji željezničke pruge i postrojenja, uređaja i objekata na pruzi primjenjuju se tehnički i drugi uslovi utvrđeni u skladu sa odredbama propisa koji uređuju oblast željeznica i oblast građenja i uređenja prostora.

(2) Modernizacija pruge podrazumijeva izvođenje radova na pruzi radi poboljšavanja saobraćajno-tehničkih i bezbjednosnih karakteristika i kojima se obavlja zahvat van pružnog pojasa postojeće pruge i u zemljištu van opsega javne željezničke infrastrukture.

Član 40

(1) Željezničke pruge i postrojenja, objekti i uređaji na pruzi mogu se predati u saobraćaj tek kada se tehničkim pregledom utvrdi da ispunjavaju propisane tehničke i druge uslove u pogledu bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja.

(2) Tehničkom pregledu, prije puštanja u saobraćaj, podliježu novoizgrađene i rekonstruisane (modernizovane) željezničke pruge i postrojenja, objekti i uređaji na pruzi.

(3) Tehnički pregled iz stava 1. ovog člana vrši se kada se završi izgradnja, odnosno rekonstrukcija željezničke pruge i postrojenja, objekata i uređaja na pruzi u cjelini ili faza u kojoj se dijelovi pruge mogu uključiti u saobraćaj.

(4) Tehnički pregled se vrši u skladu sa propisima koji uređuju oblast građenja i prostornog uređenja.

Član 41

(1) Željezničke pruge obavezno ispunjavaju sljedeće uslove:

1) širina kolosijeka je 1.435 mm, najmanje 1.430 mm, a najviše do 1.470 mm, uključujući i proširenje kolosijeka u krivini,

- 2) poluprečnik krivine na otvorenoj pruzi iznosi najmanje 300 m, na glavnom prolaznom kolosijeku u stanici najmanje 500 m, dok nadvišenje spoljne šine, zavisno od veličine poluprečnika krivine i dozvoljene brzine iznosi najviše 150 mm,
- 3) nagib nivelete na otvorenoj pruzi može da iznosi najviše 25‰,
- 4) nagib nivelete u stanici može da iznosi do 1‰ za stanice u pravcu, a za stanicu u krivini do 2,5‰, zavisno od poluprečnika krivine,
- 5) razmak kolosijeka u stanici je takav da između slobodnih profila tih kolosijeka postoji potreban prostor za bezbjedno kretanje putnika i drugih lica i za postavljanje postrojenja, naprava i stubova za signale, električnu kontaktnu mrežu, osvjetljenje i drugo,
- 6) razmak kolosijeka u stanici iznosi najmanje 4,75 m, a razmak kolosijeka između kojih se postavljaju peroni (visine najmanje 0,5 m računajući od gornje ivice šine) iznosi najmanje 6 m računajući od ose do ose kolosijeka,
- 7) razmak kolosijeka na otvorenoj pruzi kod dvokolosiječnih i paralelnih pruga iznosi najmanje 4,2 m računajući od ose do ose kolosijeka i
- 8) dozvoljena masa po osovini i dužnom metru na magistralnim prugama iznosi najmanje 22,5 t po osovini i 8 t po dužnom metru, na regionalnim prugama 20 t po osovini i 6,4 t po dužnom metru, a na ostalim prugama 18 t po osovini i 6,4 t po dužnom metru.

(2) Željezničke pruge iz stava 1. ovog člana obavezno ispunjavaju propisane uslove slobodnog profila za otvorenu prugu, mostove, tunele i stanice.

Član 42

- (1) Željeznička pruga priključuje se na drugu prugu u stanici, a izuzetno na otvorenoj pruzi, na takav način da se nesmetano mogu sprovesti neophodne mjere bezbjednosti željezničkog saobraćaja.
- (2) Ako se željeznička pruga priključuje na otvorenoj pruzi druge pruge odvojna skretnica se izvodi sa zaštitnim kolosijekom i obezbijedena signalima sa predsignalima, a signali se postavljaju zavisno od položaja skretnice koja se kontroliše iz drugog posjednutog službenog mjesta na pruzi.
- (3) Odvojnu skretnicu iz stava 2. ovog člana za vrijeme odvijanja željezničkog saobraćaja obavezno kontroliše željeznički radnik ako se njen položaj ne kontroliše iz drugog posjednutog službenog mjesta na pruzi.
- (4) Ako se pruga odvaja od pruge koja je opremljena auto-stop uređajima, ulazni signali, koji su predsignalisani i obezbjeđuju odvojnu skretnicu, opremaju se auto-stop uređajima.
- (5) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi i način priključivanja željezničke pruge na drugu prugu.

12. Gradnja željezničkih objekata i postrojenja

Član 43

(1) U pružnom pojasu mogu se graditi samo željeznički objekti i postrojenja.

(2) Izuzetno od odredbe iz stava 1. ovog člana, u pružnom pojasu mogu se, uz prethodnu saglasnost upravljača infrastrukture, graditi objekti i postrojenja drugih preduzeća koja služe za utovar, istovar i skladištenje stvari za prevoz željeznicom, kao i instalacije koje se ukrštaju sa prugom.

(3) U zaštitnom pružnom pojasu mogu se graditi građevinski i drugi objekti, podizati postrojenja na određenoj udaljenosti od pruge, zavisno od njihove vrste i namjene, saditi drveće, prema uslovima i uz primjenu mjera koje osiguravaju bezbjednost ljudi i saobraćaja, a saglasnost za građenje se dobija od upravljača infrastrukture.

(4) Za vrijeme izvođenja radova na željezničkoj pruzi, upravljač infrastrukture dužan je da osigura uslove za bezbjedan željeznički saobraćaj na mjestu izvođenja tih radova, a izvođač radova dužan je da u skladu sa posebnim propisima o zaštiti na radu preduzme mjere za bezbjednost radnika koji izvode radove.

(5) Nakon završetka radova iz stava 4. ovog člana, izvođač radova dužan je da sa željezničke pruge odmah ukloni ostatke materijala, sredstva za rad i druge predmete, a upravljač infrastrukture dužan je da stavi u upotrebu sva potrebna postrojenja, uređaje i opremu neophodnu za uspostavljanje bezbjednog željezničkog saobraćaja.

(6) U slučaju uspostavljanja saobraćaja prije završetka radova, upravljač infrastrukture dužan je da odredi privremene uslove za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja u pojedinim fazama radova, zavisno od mogućnosti stavljanja u upotrebu potrebnih postrojenja, uređaja i opreme, kao i vremensko trajanje takvih privremenih uslova, i sa njima upozna sve zainteresovane.

Član 44

(1) Razmak između željezničke pruge i puta je toliko da se između njih mogu postaviti svi uređaji i postrojenja potrebni za obavljanje saobraćaja na pruzi i putu, s tim da razmak iznosi najmanje 8 m, računajući od osovine najbližeg kolosijeka do najbliže tačke gornjeg stroja puta.

(2) Na brdovitim i teškim terenima, u klisurama i na drugim sličnim konfiguracijama terena, razmak između željezničke pruge i puta koji nema svojstvo auto-puta, može biti i manji od 8 m tako da im se slobodni profili ne dodiruju i da se između njih mogu postaviti signalnosigurnosni uređaji, telekomunikacioni uređaji, stabilna postrojenja elektrovođe i drugi uređaji neophodni za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja, a da pruga bude izvedena najmanje 1 m iznad nivelete puta.

(3) Ako postojeći put ne ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, upravljač puta je obavezan da postavi bezbjednosne ograde.

Član 45

(1) Upravljač infrastrukture dužan je da vodi evidenciju o svim prugama kojim upravlja i drugim tehničkim podacima od značaja za bezbjednost željezničkog saobraćaja, upotrebu i održavanje infrastrukture.

(2) Način vođenja drugih evidencija i podataka iz stava 1. ovog člana uređuje se aktom koji donosi upravljač infrastrukture.

Član 46

Sistem veza u željezničkom saobraćaju gradi se i održava na način da predstavlja jedinstven interoperabilan sistem u pogledu funkcionisanja i korišćenja, uz uslov da zadovoljava potrebe za obezbjeđenjem sigurnog odvijanja željezničkog saobraćaja.

Član 47

(1) Na mjestima na kojima se postavljaju postrojenja kontaktne mreže za vuču vozova i postoji opasnost po život ljudi, potrebno je preduzeti odgovarajuće zaštitne mjere u skladu sa propisima koji uređuju oblast zaštite na radu i željeznica.

(2) Na telekomunikacionim i signalno-sigurnosnim postrojenjima ili na pojedinim dijelovima postrojenja koji su u neposrednoj blizini kontaktne mreže, preduzimaju se mjere zaštite od štetnih (opasnih i ometajućih) električnih uticaja i smetnji.

Član 48

(1) Elektrifikacija željezničkih pruga vrši se primjenom monofaznog sistema 25 kV, 50 Hz.

(2) Kontaktni provodnik monofaznog sistema (25 kV, 50 Hz) iznad putnog prelaza u nivou postavlja se na visinu od najmanje 5,5 m, računajući od gornje ivice šina, tako da se sa obje strane putnog prelaza postavljaju zaštitne kapije za drumska vozila čija ukupna visina, zajedno sa teretom, prelazi propisanu najveću dozvoljenu visinu na rastojanju od najmanje 8 m od najbliže šine mjereno po osi puta i na visini od najmanje 4,5 m iznad kolovoza puta.

(3) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, zaštitne kapije za drumska vozila čija ukupna visina, zajedno sa teretom, prelazi propisanu najveću dozvoljenu visinu mogu biti postavljene na najmanju visinu 4,2 m iznad kolovoza puta.

(4) Na propisanoj udaljenosti od zaštitnih kapija sa obje strane putnog prelaza postavljaju se odgovarajući znaci zabrane saobraćaja za drumska vozila čija ukupna visina zajedno sa teretom prelazi propisanu najveću dozvoljenu visinu, sa naznakom visine zaštitne kapije radi bezbjednog odvijanja drumskog saobraćaja preko putnog prelaza.

13. Ukrštanje željezničkih pruga i puteva

Član 49

(1) Na mjestu ukrštanja puta sa pružnim i staničnim kolosijecima, željezničkom infrastrukturom i željezničkim saobraćajem upravlja upravljač infrastrukture, a putnom infrastrukturom i saobraćajem upravlja upravljač putne infrastrukture, na način da je svaki upravljač dužan da stvori uslove za bezbjedan prelazak mjesta ukrštanja na infrastrukturi kojom upravlja.

(2) Ukrštanje željezničke infrastrukture sa javnim putevima izvan područja za koje su doneseni urbanistički planovi izvodi se njihovim svođenjem na najneophodniji broj, usmjeravanjem dva ili više javnih puteva na zajedničko mjesto ukrštanja.

(3) Razmak između dva ukrštanja željezničke infrastrukture i javnog puta ne može biti manji od 2.000 m.

(4) Ukrštanje željezničke infrastrukture sa nekategorisanim putevima izvodi se usmjeravanjem tih puteva na najbliži javni put koji se ukršta sa tom željezničkom infrastrukturom, a ako to nije moguće, treba međusobno povezati nekategorisane puteve i izvesti njihovo ukrštanje sa željezničkom infrastrukturom na zajedničkom mjestu, uz poštovanje razmaka propisanog u stavu 3. ovog člana.

(5) Upravljač infrastrukture određuje mjesto ukrštanja iz stava 4. ovog člana, u skladu sa uslovima utvrđenim propisima o uređenju prostora i bezbjednosti saobraćaja, uz sporazum sa upravljačem nekategorisanih puteva.

(6) Upravljač željezničke infrastrukture i upravljač puta dužni su da zaključe ugovor o održavanju dijela puta preko željezničke pruge, u kojem bi definisali ulaganje u omjeru 50 : 50 za tekuće održavanje, kao i investiranje u radove koji ne predstavljaju tekuće održavanje (izgradnja novog putnog prelaza, veći stepen osiguranja i slično).

(7) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi i način ukrštanja željezničke pruge i puta.

Član 50

(1) Ukrštanje pruge, auto-puta i brzog puta je denivelisano.

(2) Ukrštanje pruge sa magistralnim putevima I i II reda i sa regionalnim putevima I i II reda denivelisano je ako je saobraćaj drumskih vozila veoma gust, odnosno ako u toku godine prugu prelazi više od 7.000 vozila dnevno ili ako je najveća dozvoljena brzina na pruži veća od 160 km/h.

(3) Između ulaznih i izlaznih skretnica, na bilo kom željezničkom saobraćajnom mjestu, nije dozvoljeno da se nalaze prelazi u nivou.

Član 51

(1) Putni prelaz je mjesto ukrštanja željezničke pruge i puta u istom nivou.

(2) Međusobno ukrštanje pri novogradnji željezničkih pruga i puta, te ukrštanje željezničke pruge sa drugom prugom (prugom drugih željezničkih mreža povezanih sa javnom željezničkom infrastrukturom) mora biti van nivoa postojeće pruge.

(3) Izuzetke od stava 2. ovog člana određuju i odgovornost snose vlasnik i upravljač infrastrukture.

(4) Putni prelaz se gradi i obezbjeđuje u skladu sa odredbama propisa koji uređuju oblast željeznica.

(5) Postojeći putni prelazi preko pruge urediće se u skladu sa ovim zakonom, u roku od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 52

Pri izgradnji puta ili pruge, troškove izgradnje nadvožnjaka, podvožnjaka, odnosno prelaza u nivou, troškove uređenja i postavljanja uređaja, kao i druge troškove kojima se garantuje

bezbjedan i neometan željeznički i drumski saobraćaj, snosi investitor nove pruge ili puta, odnosno onako kako su ugovorom uredili investitori.

Član 53

(1) Ako je ukrštanje pruge i puta izvedeno denivelacijom sa putnim podvožnjakom, kolovoz zajedno sa instalacijama i uređajima (rasvjeta, drenaža i drugo) koji su potrebni za nesmetano i bezbjedno korišćenje puta, održava upravljač puta.

(2) Ako je ukrštanje puta sa prugom izvedeno denivelacijom sa putnim nadvožnjakom, onda je to drumski objekat, a pruga ispod nadvožnjaka je, zajedno sa instalacijama i uređajima koji su potrebni za njeno pravilno i bezbjedno korišćenje, objekat javne željezničke infrastrukture.

Član 54

(1) Prelaz u nivou, zajedno sa kolovozom u širini 3 m od ose krajnjih kolosijeka je sastavni dio pruge.

(2) Upravljač infrastrukture održava prelaze u nivou i preduzima sve potrebne mjere radi bezbjednog odvijanja saobraćaja.

(3) Put sa obje strane prelaza iz stava 1. ovog člana održava upravljač puta na način da se omogući bezbjedno odvijanje željezničkog i drumskog saobraćaja.

Član 55

(1) Troškove u vezi sa održavanjem, obnovom ili rekonstrukcijom prelaza u nivou i pružne signalizacije snosi vlasnik željezničke infrastrukture.

(2) Drumsku saobraćajnu signalizaciju na prelazu u nivou, koja upozorava učesnike drumskog saobraćaja na prelaz, postavlja i održava upravljač puta.

Član 56

(1) Učesnicima u drumskom saobraćaju dozvoljeno je prelazjenje pruge isključivo na prelazima u nivou koji su uređeni i označeni.

(2) Na prelazima u nivou voz ima prednost u odnosu na drumsko vozilo i pješake, uz obavezno davanje propisanih zvučnih signalnih znakova sa vučnog vozila.

Član 57

(1) Putni prelaz u nivou, na odsjeku pruge na kome je najveća dozvoljena brzina veća od 100 km/h, obavezno se obezbjeđuje branikom ili polubranikom i svjetlosnom signalizacijom.

(2) Branikom, polubranikom ili svjetlosnim signalima obezbjeđuju se i oni prelazi u nivou koji zbog posebnih lokalnih okolnosti, slabe preglednosti pruge sa puta i zbog gustine saobraćaja zahtijevaju dodatne mjere bezbjednosti saobraćaja.

Član 58

(1) Trougao preglednosti predstavlja prostor u zoni putnog prelaza kojim se obezbjeđuje preglednost za učesnike u drumskom saobraćaju da, pod normalnim uslovima, imaju nesmetan vidik na željezničku prugu sa obje strane puta radi pravovremenog uočavanja voza tako da se mogu bezbjedno zaustaviti ispred saobraćajnog znaka Andrejev krst.

(2) Upravljač puta dužan je da obezbijedi trougao preglednosti, tako da učesnici u drumskom saobraćaju mogu, uz potrebnu pažnju, bezbjedno i neometano preći preko prelaza.

(3) U blizini prelaza u nivou nije dozvoljeno graditi objekte pored pruge, osim objekata koji su namijenjeni željezničkom saobraćaju, te nije dozvoljeno saditi drveće, visoko rastinje ili preduzimati druge radnje kojima se sprečava ili smanjuje preglednost pruge sa puta.

Član 59

Ako je potrebno obezbijediti prelaz u nivou zbog promjena nastalih u vezi sa gradnjom, rekonstrukcijom ili drugim radovima na putu, zatim zbog promjena u kategorizaciji puta ili intenzitetu i organizaciji drumskog saobraćaja, troškove novog obezbjeđenja snosi upravljač puta.

Član 60

(1) Zajednički most za željezničku prugu i javni put može se graditi na istim stubovima ili na zajedničkoj konstrukciji, tako da su pruga i kolovoz puta potpuno odvojeni bezbjednosnom ogradom.

(2) Izuzetno, uz saglasnost upravljača infrastrukture, na istim stubovima može se postaviti željeznička pruga i javni put ako je riječ o lokalnoj pruzi sa malim intenzitetom željezničkog saobraćaja, a ovakav način uređenja saobraćaja obavezno se obezbjeđuje odgovarajućim željezničkim i drumskim signalno-sigurnosnim uređajima.

(3) Održavanje zajedničkih stubova i zajedničkih konstrukcija na mostu izgrađenom za željezničku infrastrukturu i javni put vrše upravljač infrastrukture i upravljač puta u skladu sa saobraćajno-tehničkim normativima i standardima.

(4) Troškove održavanja zajedničkih stubova i konstrukcije na mostu iz stava 1. ovog člana snose u jednakim iznosima upravljač infrastrukture i upravljač puta.

(5) O održavanju putnog prelaza iz člana 51. stav 1. ovog zakona, kao i o osiguranju bezbjednog i nesmetanog odvijanja saobraćaja na putnom prelazu, brine se upravljač infrastrukture, na način da se kolovoz na putnom prelazu održava tako da se preko njega može vršiti bezbjedan i nesmetan drumski saobraćaj.

(6) Ostale dijelove puta sa obje strane putnog pravca na putnom prelazu održava upravljač puteva, na način koji omogućava bezbjedan i nesmetan željeznički saobraćaj.

14. Zaštita željezničke infrastrukture

Član 61

(1) U zaštitnom pružnom pojasu, osim u zoni pružnog pojasa, mogu se graditi objekti koji nisu u funkciji željezničkog saobraćaja, pod sljedećim uslovima:

1) ako je izgradnja tih objekata planirana urbanističkim planom jedinice lokalne samouprave koja propisuje njihovu zaštitu i o svom trošku sprovodi propisane mjere zaštite tih objekata i

2) ako je pribavljeno mišljenje kojim se daje saglasnost upravljača infrastrukture.

(2) U zaštitnom pružnom pojasu mogu se postavljati kablovi, električni vodovi, vazdušne linije, kanalizacije, cjevovodi, drugi vodovi i slični objekti i postrojenja na osnovu izdatog rješenja kojim se daje saglasnost upravljača infrastrukture.

(3) Izuzetno, u pružnom pojasu, mogu se graditi i objekti koji nisu u funkciji željezničkog saobraćaja, u željezničkom području u zoni građevinskih objekata kao što su željeznički mostovi, vijadukti i tuneli na minimalnoj udaljenosti od 8 m od spoljne ivice nosača mosta, spoljne ivice portala tunela, a ispod donje ivice građevinske konstrukcije mosta i vijadukta mogu se graditi objekti na minimalnoj udaljenosti od 3 m na osnovu rješenja kojim se daje saglasnost upravljača infrastrukture.

(4) U zaštitnom pružnom pojasu, na udaljenosti od 50 m od ose krajnjeg kolosijeka ili drugoj udaljenosti u skladu sa posebnim propisom, ne mogu se graditi objekti kao što su rudnici, kamenolomi u kojima se koriste eksplozivna sredstva, industrija hemijskih i eksplozivnih proizvoda, postrojenja i drugi slični objekti.

(5) Protiv rješenja iz st. 2. i 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Član 62

(1) U zaštitnom i pružnom pojasu nije dozvoljeno odlaganje otpada, smeća, kao i izlivanje otpadnih voda.

(2) U pojasu iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno saditi visoko drveće, postavljati znakove, izvore jake svjetlosti ili predmete i sprave čija boja, oblik ili svjetlost smanjuju vidljivost željezničkih signala ili koje mogu dovesti u zabludu željezničke radnike u vezi sa značenjem signalnih znakova.

(3) Upravljač infrastrukture je ovlašćen da zahtijeva hitno otklanjanje nepravilnosti iz st. 1. i 2. ovog člana i o tome odmah obavještava nadležnog inspektora.

(4) Ako vlasnik, odnosno posjednik objekta ili zemljišta iz st. 1. i 2. ovog člana ne postupi po zahtjevu upravljača infrastrukture, upravljač infrastrukture preuzima potrebne radnje, a troškove nastale na ovaj način vlasnik, odnosno posjednik dužan je da nadoknadi upravljaču infrastrukture.

Član 63

(1) Na mjestima gdje pruga prolazi kroz šumu ili pored šume, odnosno zemljišta zasađenog poljoprivrednim kulturama koje su lakozapaljive, upravljač infrastrukture je dužan da preduzme mjere za zaštitu od požara na željezničkom području, a željeznički operater mjere zaštite od požara na željezničkim vozilima.

(2) Vlasnici šuma i zemljišta iz stava 1. ovog člana, dužni su da, u pojasu minimalne širine od 10 m od spoljne ivice pružnog pojasa u šumama uredno uklanjaju drveće, rastinje i lišće, a u pojasu minimalne širine do 5 m od spoljne ivice pružnog pojasa na drugom zemljištu blagovremeno uklanjaju sazrele poljoprivredne kulture i po potrebi preduzimaju druge mjere zaštite od požara.

(3) Privredna društva i fizička lica koja vrše pošumljavanje goleti i uređenje bujica u zaštitnom pružnom pojasu i upravljač infrastrukture, sporazumno utvrđuju učešće u troškovima pošumljavanja goleti i uređenja bujica i vododerina, imajući u vidu značaj i obim ovih radova za zaštitu željezničke infrastrukture.

(4) Širina pojasa iz stava 2. ovog člana računa se od spoljne ivice pružnog pojasa.

Član 64

(1) Dijelu željezničke infrastrukture na kojem je obustavljen javni prevoz, za koju ne postoji interes u odnosu na cjelinu prevoznog sistema Republike Srpske ili interes korisnika usluga javnog prevoza, može prestati status dobra u opštoj upotrebi.

(2) Dijelom željezničke infrastrukture kojem je prestao status dobra u opštoj upotrebi može se raspolagati u skladu sa propisima kojima je uređena ova oblast.

15. Ostala željeznička infrastruktura

Član 65

(1) Gradska željeznica je željeznica sa posebnim saobraćajno-tehničkim osobinama, kojom se vrši javni prevoz na teritoriji jedinice lokalne samouprave, odnosno području naseljenih mjesta u sastavu jedinice lokalne samouprave.

(2) Pruga uzanog kolosijeka gradi se sa kolosijekom širine 760 mm i osovinskim opterećenjem do 10 t po osovini i obavezno ispunjava ostale uslove i tehničke normative definisane propisima koji uređuju ovu oblast.

(3) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi za izgradnju, rekonstrukciju, održavanje, kao i uslovi za organizovanje prevoza na gradskim željeznicama i prugama uzanog kolosijeka.

Član 66

(1) Industrijska željeznica je željeznica kojom privredno društvo iz oblasti industrije, šumarstva, rudarstva ili drugih oblasti privrede prevozi robu ili lica za vlastite potrebe.

(2) Industrijski kolosijek je željeznički kolosijek koji se priključuje na javnu željezničku infrastrukturu i služi za dopremanje i otpremanje robe za vlasnika, odnosno nosioca prava korišćenja tog kolosijeka.

(3) Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje, kao i zaštita željezničke infrastrukture kod industrijskih željeznica uređuju se u skladu sa odredbama ovog zakona.

(4) Industrijska željeznica može biti priključena na željezničku infrastrukturu upravljača infrastrukture.

(5) Privredno društvo može imati industrijski kolosijek priključen na željezničku infrastrukturu upravljača infrastrukture, kao i industrijske kolosijeke, postrojenja, uređaje i objekte na tim kolosijecima, željeznička vozna sredstva i druga sredstva izgrađena po posebnim tehničkim normativima i standardima.

(6) Priključenje industrijskih željeznica iz stava 4. ovog člana i industrijskih kolosijeka iz stava 5. ovog člana, uređuju ugovorom upravljač infrastrukture i privredno društvo čija je industrijska željeznica, odnosno industrijski kolosijek priključen.

(7) Vlasnik industrijske željeznice, željeznički operater, privredno društvo i drugo pravno lice koje koristi industrijsku željeznicu obavezan je da posjeduje potvrdu o bezbjednosti, koja se izdaje u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost u željezničkom saobraćaju.

(8) Željeznički operater, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja prevoz isključivo na industrijskoj željeznici dužan je da donese akt o uslovima i načinu obavljanja tog prevoza, po prethodno pribavljenoj saglasnosti u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica.

Član 67

(1) Prostorije i mjesta za prihvatanje, zadržavanje i otpremanje putnika, prtljaga i pošiljki u željezničkom saobraćaju uređuju se na način da garantuju bezbjednost putnika.

(2) Na stanicama i stajalištima obavezno su izvedeni prilazi do putničkih vozova tako da omogućavaju što lakši prilaz putnicima i licima sa ograničenim mogućnostima kretanja.

(3) Stanice i stajališta sa peronima obavezno imaju perone koji su povezani sa podzemnim ili nadzemnim prolazima, kao i sa prilaznim putevima u nivou.

(4) Na stajalištu na dvokolosiječnim prugama, izuzev stajališta sa ostrvskim peronima ili zaštitnim signalima, obavezno se postavlja ograda između kolosijeka.

GLAVA III

PREVOZ U ŽELJEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

1. Opšti uslovi za obavljanje prevoza

Član 68

(1) Prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju može se vršiti kao javni prevoz ili kao prevoz za vlastite potrebe.

(2) Javni prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju na željezničkoj infrastrukturi obavlja javni željeznički operater (u daljem tekstu: javni operater) koji ima licencu za prevoz i potvrdu o bezbjednosti za prevoz, izdate u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica.

(3) Prevoz lica i robe može da obavlja željeznički operater za vlastite potrebe (u daljem tekstu: operater za vlastite potrebe) ako ima licencu za prevoz i potvrdu o bezbjednosti za prevoz, izdate u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica.

(4) Javni prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju obavlja se prema tržišnim uslovima na osnovu ugovora o prevozu.

Član 69

(1) Dozvola za prevoz izdaje se javnom operateru, odnosno operateru za vlastite potrebe, osnovanom u Republici Srpskoj, koji pruži dokaze o ispunjavanju uslova koji se odnose na dobar ugled, finansijsku sposobnost, stručnost i pokriće za građansku odgovornost, a koju izdaje nadležni organ u skladu sa propisima kojima je uređena oblast željeznica.

(2) Željezničkom operateru iz stava 1. ovog člana, pristup željezničkoj infrastrukturi dozvoljen je samo uz saglasnost vlasnika infrastrukture.

2. Obavljanje prevoza putnika i robe

Član 70

(1) Prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju vrši se u skladu sa redom vožnje koji utvrđuje upravljač infrastrukture, a prema prethodno ispostavljenim zahtjevima javnog operatera i operatera za vlastite potrebe.

(2) Red vožnje je akt upravljača javne željezničke infrastrukture kojim se utvrđuje plan saobraćaja vozova za prevoz putnika i robe, kao i za vlastite potrebe na javnoj željezničkoj infrastrukturi.

(3) Vlada daje saglasnost na predloženi red vožnje.

Član 71

(1) Red vožnje se donosi i važi za period utvrđen tim redom vožnje.

(2) Red vožnje, odnosno izmjene i dopune reda vožnje za javni prevoz putnika objavljuju se u sredstvima javnog informisanja, ističu na vidnim mjestima u staničnim zgradama i objavljuju i na drugi uobičajen način najkasnije 20 dana prije njegovog stupanja na snagu.

(3) Operateri su dužni da se pridržavaju objavljenog reda vožnje, kao i da obezbijede redovno i uredno odvijanje prevoza za vrijeme važenja reda vožnje, osim u slučajevima većih poremećaja saobraćaja koji su nastali zbog elementarnih nepogoda, većih udesa i težih oštećenja željezničke infrastrukture.

Član 72

Ulazak i izlazak putnika vrši se na željezničkim stanicama i drugim službenim mjestima koji su uneseni u red vožnje, a ulazak i izlazak lica u prevozu za vlastite potrebe vrši se na za to određenim mjestima.

Član 73

U obavljanju prevoza za vlastite potrebe operater za vlastite potrebe može da prevozi lica i robu koji su u funkciji obavljanja djelatnosti za koju je registrovan.

Član 74

U vanrednim situacijama (prirodne nepogode, vanredni događaji, poremećaji u funkcionisanju privrede većih razmjera i drugo), upravljač infrastrukture propisuje mjere kojima se obezbjeđuje funkcionisanje željezničkog saobraćaja u nastalim okolnostima i kojih su dužni da se pridržavaju željeznički operateri.

3. Kombinovani prevoz

Član 75

Kombinovani prevoz, u smislu ovog zakona, obuhvata prevoz tovarne jedinice (kontejner ili izmjenjivi prevozni sud) ili drumskog vozila kod koga se veći dio prevoznog puta obavlja željeznicom, a početni i završni dio puta, drumskim prevozom.

Član 76

(1) Kombinovani prevoz može biti:

1) kombinovani prevoz sa pratnjom, koji se odnosi na prevoz drumskog vozila željeznicom sa pratnjom vozača drumskog vozila i

2) kombinovani prevoz bez pratnje, koji se odnosi na prevoz drumskog vozila ili tovarne jedinice željeznicom bez pratnje vozača.

(2) Prilikom obavljanja kombinovanog prevoza, tovarne jedinice ili drumska vozila natovareni na željeznička vozna sredstva mogu prekoračiti propisane dimenzije, u skladu sa propisima kojima je uređena oblast željeznica.

4. Prevoz u željezničkom saobraćaju od opšteg interesa i vanredni prevoz

Član 77

Prevoz u željezničkom saobraćaju od opšteg interesa je gradski, prigradski, regionalni i međunarodni prevoz putnika.

Član 78

(1) Vlada može, s ciljem obezbjeđivanja prevoza od opšteg interesa ili ukoliko to zahtijeva jedinica lokalne samouprave, odrediti obavezu javnog prevoza putnika operateru iz člana 5. stav 3. ovog zakona.

(2) Prava, obaveze i odgovornosti operatera i Vlade, odnosno jedinice lokalne samouprave u vezi sa obavezom javnog prevoza uređuju se ugovorom o obavezi javnog prevoza.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim se uređuju uslovi, obim i način vršenja obaveze javnog prevoza putnika.

Član 79

(1) Vanredni prevoz je prevoz preko pruge drumskog vozila sa teretom ili bez tereta, koji prekoračuje propisanu najveću dozvoljenu ukupnu masu, najveće dozvoljeno osovinsko opterećenje ili najveću dozvoljenu visinu.

(2) Za prevoz iz stava 1. ovog člana preko prelaza u nivou, izvršilac vanrednog prevoza obavezno pribavlja rješenje kojim se daje saglasnost upravljača infrastrukture, u kojoj se utvrđuje način i uslovi prevoza, kao i visina naknade za vanredni prevoz.

(3) Ispred podvožnjaka kod kojih je tovarni profil manji od najveće dozvoljene visine drumskog vozila zajedno sa teretom, obavezno se postavljaju zaštitni visinski profili i saobraćajni znaci koji na to upozoravaju vozače drumskih vozila.

(4) Zaštitne visinske profile i saobraćajne znake iz stava 3. ovog člana postavlja i održava upravljač puta.

(5) Upravljač infrastrukture dužan je da u roku do 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za vanredni prevoz, odobri njegovo izvršenje.

5. Sistemi za upravljanje bezbjednošću

Član 80

(1) Upravljač infrastrukture i željeznički operater dužni su da razviju sistem za upravljanje bezbjednošću da bi se omogućila primjena zajedničkih bezbjednosnih ciljeva u skladu sa propisima koji uređuju oblast bezbjednosti željezničkog saobraćaja.

(2) Sistem za upravljanje bezbjednošću obavezno se planira u svim relevantnim dijelovima na način da propiše raspodjelu odgovornosti u okviru organizacije upravljača infrastrukture ili operatera.

(3) Osnovni elementi sistema za upravljanje bezbjednosti su:

1) utvrđen sistem pravila bezbjednosti odobren od upravljača infrastrukture i operatera,

2) procedure koje su skladu sa tehničkim i operativnim standardima ili drugim uslovima utvrđenim u propisima koji uređuju oblast željeznica,

3) propisane procedure i metode za procjenu rizika i sprovođenje mjera kontrole rizika uvijek kada promjena operativnih uslova ili novih materijala nameće nove rizike za infrastrukturu ili operativnu djelatnost,

4) donošenje programa za obuku osoblja i sistema da bi se obezbijedilo održavanje kompetentnosti osoblja i u skladu sa tim izvršavali zadaci,

5) obezbjeđenje informacija u okviru djelovanja operatera koji rade na istoj infrastrukturi,

6) procedure i obrasci koji se odnose na dokumentovanje informacija o bezbjednosti i označavanje procedure za kontrolu sadržaja osnovnih informacija koje se odnose na bezbjednost,

7) procedure izvještavanja, istrage i analiza o udesima, nezgodama, izbjegnutim i drugim vanrednim događajima, kao i preduzimanje potrebnih preventivnih mjera,

8) planovi aktivnosti i upozorenja i informacije u slučaju opasnosti i

9) plan periodične interne revizije sistema za upravljanje bezbjednošću.

(4) Sistem za upravljanje bezbjednošću obavezno ispunjava sve uslove iz stava 3. ovog člana, na način da su prilagođeni karakteru, stepenu i drugim uslovima aktivnosti koja se obavlja, te

obezbjeduje kontrolu svih rizika koji su povezani sa aktivnošću upravljača infrastrukture ili operatera.

6. Pristup sredstvima i kapacitetima za obuku

Član 81

(1) Željeznički operateri koji podnose zahtjev za izdavanje rješenja kojim se odobrava pristup željezničkoj infrastrukturi (u daljem tekstu: Potvrda o bezbjednosti), dužni su da, pod jednakim uslovima, obezbijede željezničkim radnicima pristup kapacitetima za obuku, posebno za mašinovođe i prateće osoblje voza na prugama, kada je takvo osposobljavanje potrebno.

(2) Obuka iz stava 1. ovog člana obavezno uključuje:

1) obuku za potrebno znanje o trasi,

2) operativne propise i procedure,

3) signalni i kontrolno-komandni sistem i

4) procedure u slučaju vanrednog događaja koje se primjenjuju na tim trasama.

(3) Prilikom angažovanja novih mašinovođa, osoblja voza i osoblja koje vrši vitalne bezbjednosne zadatke, željezničko preduzeće dužno je da uzme u obzir svaku obuku, kvalifikacije i iskustvo prethodno dobijeno od drugih željezničkih preduzeća, a osoblje je dužno da podnese dokaze kojima se potvrđuje stečena obuka, kvalifikacije i iskustvo.

(4) Upravljač infrastrukture odgovoran je za nivo obuke i kvalifikacije vlastitog osoblja koje vrši posao koji se odnosi na bezbjednost.

Član 82

(1) Osnovi bezbjednosti u željezničkom saobraćaju (u daljem tekstu: osnovi bezbjednosti) predstavljaju skup propisa kojima se utvrđuju uslovi za bezbjedan i redovan javni željeznički saobraćaj.

(2) Uslovi iz stava 1. ovog člana odnose se na:

1) željezničku prugu,

2) ukrštanje pruge i puteva,

3) željeznička vozila,

4) saobraćajna pravila na željeznici,

5) saobraćajnu signalizaciju,

6) uslove koje obavezno ispunjavaju željeznički radnici,

7) obavljanje kontrole u okviru željeznice,

8) vanredne događaje u željezničkom saobraćaju,

9) inspekcijski nadzor i

10) zaštitu pruga.

(3) Uslovi koje određuju građenje i održavanje pruga i vozila, kao i bezbjednost željezničkog saobraćaja iz ovih osnova bezbjednosti, primjenjuju se i za sredstva privatnih željezničkih mreža povezanih sa javnom željezničkom infrastrukturom, primjereno bezbjednosnim potrebama sredstava saobraćaja tih željeznica.

Član 83

(1) Učesnici u željezničkom saobraćaju dužni su da odgovorno koriste željezničku infrastrukturu, da postupaju u skladu sa pravilima saobraćaja, saobraćajne signalizacije i signalnim oznakama postavljenim na pruzi i naredbama koje izdaju ovlašćena lica.

(2) Željeznički operateri i upravljač infrastrukture dužni su da se brinu da radnici koji učestvuju u obavljanju željezničkog saobraćaja ispunjavaju zdravstvene, stručne i druge uslove neophodne za uredno i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja.

(3) Upravljač infrastrukture donosi propise kojima se uređuje način na koji učesnici u željezničkom saobraćaju koriste željezničku infrastrukturu iz stava 1. ovog člana.

(4) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi koje su obavezni da ispunjavaju radnici iz stava 2. ovog člana u pogledu zdravstvene i stručne sposobnosti.

Član 84

(1) Željeznički operateri i upravljači željezničkom infrastrukturom dužni su da javni prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju vrše na način i prema uslovima koji su definisani propisima kojima se uređuje željeznički saobraćaj.

(2) Željeznički radnik dužan je da čuva i održava materijalna dobra na željeznici i obezbijedi zaštitu ljudskog života, te da učestvuje u organizovanju i vršenju željezničkog saobraćaja na bezbjedan način.

(3) Željeznički operateri i upravljači željezničkom infrastrukturom dužni su da, u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica, propisuju efikasnu zaštitu ljudi, imovine i životne sredine.

GLAVA IV

ŽELJEZNIČKA VOZILA

1. Projektovanje, izrada i održavanje željezničkih vozila

Član 85

(1) Obavezno je da željeznička vozila, uređaji i oprema koja se ugrađuje u ta vozila ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom, standardima i tehničkim normativima, propise o zaštiti od požara i druge uslove za bezbjedno korišćenje u željezničkom saobraćaju.

(2) Željeznička vozila namijenjena za korišćenje u međunarodnom željezničkom saobraćaju obavezno ispunjavaju i uslove utvrđene međunarodnim propisima.

Član 86

(1) Željeznička vozila koja se proizvode, obavezno, u pogledu konstruktivnih i eksploatacionih osobina vozila, uređaja i opreme, kao sastavnih dijelova tih vozila, odgovaraju uslovima propisanim ovim zakonom, standardima i tehničkim normativima propisanim za prototip željezničkog vozila.

(2) Ministar donosi rješenje kojim se odobrava prototip željezničkog vozila.

(3) Obavezno je da željeznička vozila koja se predaju u saobraćaj odgovaraju odobrenom prototipu.

(4) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju tehnički uslovi za prototip željezničkog vozila, obrazac odobrenja, način i postupak odobravanja prototipa željezničkog vozila.

Član 87

(1) Željeznička vozila održavaju se u stanju koje garantuje bezbjedan željeznički saobraćaj.

(2) Način održavanja, rokovi povremenih pregleda i drugi uslovi od značaja za upotrebu željezničkih vozila u željezničkom saobraćaju definisani su propisima koji uređuju oblast željeznica.

(3) Nova, polovna i rekonstruisana željeznička vozila podliježu obaveznom tehničkom pregledu.

(4) Pregled iz stava 3. ovog člana vrši se prije predaje željezničkog vozila u saobraćaj, a njime se utvrđuje:

1) za željeznička vozila koja se serijski ili pojedinačno proizvode, prepravljaju ili uvoze, postojanje uređaja za:

1. upravljanje,

2. zaustavljanje vozila,

3. davanje svjetlosnih signala i zvučnih signalnih znakova,

4. osvjetljavanje pruge i vozila i sličnu propisanu opremu;

2) ispravnost željezničkog vozila u pogledu tehničkog i tehnološkog jedinstva na željeznici i

3) ispunjavanje drugih uslova za bezbjedno učestvovanje u željezničkom saobraćaju.

(5) Tehnički pregled iz stava 3. ovog člana vrši pravno lice koje ovlasti Ministarstvo u skladu sa Zakonom o tehničkim propisima Republike Srpske i drugim propisanim uslovima.

(6) Ministar donosi pravilnike i uputstva o vrstama, rokovima i načinu održavanja željezničkih vozila u Republici Srpskoj.

Član 88

Željeznička vozila za koja je izdata dozvola za korišćenje, a namijenjena su za međunarodni saobraćaj, upisuju se u registre u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica.

Član 89

(1) Nije dozvoljeno da prazna ili natovarena vozila prekorače tovarni profil kategorije pruge, kao i dozvoljeno opterećenje po osovini i dužnom metru, utvrđen propisima koji uređuju bezbjednost željezničkog saobraćaja.

(2) Izuzetno, dozvoljen je prevoz željezničkim vozilima i kada je prekoračen tovarni profil, a tada se prevozi kao naročita pošiljka. <https://advokat-prnjavorac.com>

(3) Za pošiljku iz stava 2. ovog člana potrebno je pribaviti dozvolu u kojoj se utvrđuju način i uslovi prevoza, kao i visina naknade.

(4) Upravljač infrastrukture dužan je da u roku do 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za prevoz naročite pošiljke, odluči o odobravanju naročite pošiljke.

Član 90

(1) Željeznička vozila, kola za prevoz putnika, motorni vozovi tipa šinobus i motorne garniture, izuzev pružnih vozila bez sopstvenog pogona, obavezno su opremljeni uređajima za automatsko kočenje.

(2) Lokomotive i motorna vozila za razne namjene opremaju se ručnim ili pritvrdnim kočnicama, kojima se može rukovati mehanički sa tla ili pneumatski iz upravljačnice vozila, pri čemu se bezbjednost stajanja u mjestu ovih vozila zasniva na mehaničkom kočenju i na taj način je zagarantovana na najvećem dozvoljenom padu na prugama po međunarodnim propisima, kada su vozila prazna i pod punim opterećenjem.

(3) Lokomotive, putnička kola, motorne drezine sa prikolicom i bez prikolice i motorne garniture opremaju se uređajima za aktiviranje kočnica za slučaj opasnosti.

(4) Uređaj za aktiviranje kočenja u slučaju opasnosti na vozilima iz stava 3. ovog člana dostupan je putnicima i željezničkim radnicima.

Član 91

(1) Vučna vozila, izuzev parnih lokomotiva, obavezno imaju sljedeću opremu:

1) auto-stop uređaj, kada su na prugama koje su opremljene ovim uređajem, izuzev lokomotiva koje se koriste samo za manevar,

- 2) uređaje radio-veze, kada su u saobraćaju na prugama koje su opremljene radio-vezom,
- 3) budnik,
- 4) svjetla za označavanje vozila i osvijetljavanje pruge,
- 5) mjerač brzine kretanja vozila,
- 6) aparate za gašenje požara i
- 7) pribor za prvu pomoć.

(2) Motorna vozila za posebne namjene, sa vlastitim pogonom, obavezno su opremljena uređajima iz stava 1. t. 4) do 7) ovog člana.

Član 92

Motorni vozovi i putnička kola obavezno imaju sljedeću opremu:

- 1) uređaje za grijanje,
- 2) uređaje za električno osvijetljenje,
- 3) sanitarno-higijenske uređaje,
- 4) aparate za gašenje požara,
- 5) uređaje za prelazak iz kola u kola, izuzev za motorne vozove tipa šinobusa i
- 6) ostale uređaje po odredbama UIC, COTIF i TSI propisa.

2. Saobraćajna pravila

Član 93

U zavisnosti od vrste voza, dužine voza, vrste vučnog vozila i opremljenosti signalno-sigurnosnim i telekomunikacionim uređajima pruge i željezničkih vozila, u vozu tokom vožnje, obavezno se nalazi propisani broj željezničkih radnika koji su osposobljeni za obavljanje povjerenih poslova u željezničkom saobraćaju.

Član 94

Voz je obavezno opremljen automatskim vazдушnim kočnicama sa natpritiskom vazduha, kojima se upravlja sa jednog mjesta i koje bezbjedno koče svaki dio voza i u slučaju da se voz raskine.

Član 95

(1) Sastav voza i raspored željezničkih vozila u vozu osigurava bezbjednu i efikasnu vožnju na određenoj trasi.

(2) Pri sastavljanju voza i rasporedu vozila primjenjuju se propisi koji uređuju prevoz opasnih materija.

Član 96

(1) Nije dozvoljeno da se voz kreće većom brzinom od one koja je propisana redom vožnje.

(2) Pri sačinjavanju reda vožnje poštuje se najveća dozvoljena brzina na pruzi na kojoj voz saobraća, uz ograničenja koja su uslovljena sastavom voza, vrstom vuče, stanjem i opremljenošću pruge signalno-sigurnosnim uređajima.

Član 97

(1) Putnički voz obavezno je noću i tokom dana u tunelu osvijetljen.

(2) Putnički voz obavezno se grije kada je spoljna temperatura niža od 12 °C.

Član 98

Željezničko preduzeće obavezno vodi evidenciju za svaki voz, o voznom osoblju, sastavu voza, kočenju i kretanju voza, kao i o ostalim podacima relevantnim za bezbjednost u saobraćaju.

3. Saobraćajna signalizacija

Član 99

(1) U željezničkom saobraćaju upotrebljava se jedinstvena saobraćajna signalizacija, koja željezničke radnike i druga lica koja se kreću po željezničkom području upozorava na opasnost, obavještava o ograničenjima, zabranama i upozorenjima, te im daje neophodna obavještenja za bezbjedan željeznički saobraćaj i ličnu bezbjednost.

(2) Signali omogućavaju brzo i pouzdano međusobno sporazumijevanje željezničkih radnika pri obavljanju željezničkog saobraćaja.

(3) Signali se postavljaju, održavaju i osvjetljavaju sopstvenim izvorom svjetlosti ili se premazuju reflektujućom materijom tako da ih željeznički radnici i druga lica na koja se odnose mogu na vrijeme uočiti danju, noću i pri smanjenoj vidljivosti.

(4) Signali mogu biti stalni, prenosni i ručni.

(5) Prenosni signali se uklanjaju odmah po prestanku razloga za njihovo postavljanje.

Član 100

(1) Željeznički radnici dužni su da se pridržavaju ograničenja, zabrana, naredbi i upozorenja izraženih postavljenom signalizacijom.

(2) Lica koja nisu željeznički radnici u službi, a kreću se po željezničkom području, dužna su da poštuju ograničenja, zabrane, naredbe i upozorenja koja su postavljena na uočljivim mjestima, ili ih daju željeznički radnici.

(3) Ako značenje signala nije jasno ili signal ne radi, željeznički radnici dužni su da preduzmu radnje koje garantuju bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Član 101

(1) U zavisnosti od najveće dozvoljene brzine na pruzi, upravljač infrastrukture saobraćajna mjesta oprema signalizacijom na sljedeći način:

1) za brzinu veću od 50 km/h kroz područje skretnica na regionalnim prugama ili bez obzira na brzinu, na glavnim prugama sa ulaznim signalima koji su predsignalisani, ulazni signali su u takvoj međusobnoj zavisnosti od položaja skretnica na putu vožnje da signalizuju da li je vožnju dozvoljeno nastaviti sa najvećom ili ograničenom brzinom i

2) za brzinu veću od 100 km/h, sa ulaznim i izlaznim signalima koji su predsignalisani i koji su u takvoj međusobnoj zavisnosti da signalizuju da li je dozvoljeno nastaviti vožnju sa najvećom dozvoljenom brzinom, izlazni signali predsignalizuju prvi prostorni signal u smjeru vožnje voza, koji nema samostalnog predsignala i dozvoljavaju vožnju jedino u slučaju da je pruga slobodna do prvog prostornog signala ili ulaznog signala saobraćajnog mjesta.

(2) Svi predsignali i glavni signali obavezno se opremaju pružnim dijelom auto-stop uređaja.

(3) Odsjeci pruge na kojima je najveća dozvoljena brzina veća od 100 km/h su opremljeni uređajima za uspostavljanje radio-veze između voza i mjesta iz koga se reguliše saobraćaj.

GLAVA V

ŽELJEZNIČKI RADNICI

1. Stručna osposobljenost

Član 102

Željeznički radnici dužni su da imaju odgovarajuće stručno obrazovanje, da su stručno osposobljeni za posao koji obavljaju, kao i da ispunjavaju zdravstvene i druge posebne uslove za vršenje određenog posla.

Član 103

(1) Željeznički radnici za poslove koje obavljaju u željezničkom saobraćaju obavezni su da imaju položen stručni ispit i obavezni su da se stručno usavršavaju.

(2) Stručna osposobljenost željezničkih radnika redovno se provjerava putem ispita ili na drugi odgovarajući način, a po potrebi i vanredno.

(3) Vanredna provjera stručne osposobljenosti radnika vrši se u slučajevima ako:

1) radnik, zbog nepoznavanja propisa, svojim radom ugrozi ili postoje indicije da može ugroziti bezbjednost željezničkog saobraćaja,

2) radnik ne ispunjava propisane dužnosti u pogledu usavršavanja prilikom uvođenja novih propisa i novih tehnologija,

3) je radnik najmanje šest mjeseci odsustvovao sa posla i

4) željezničko preduzeće procijeni da je to od značaja za bezbjednost željezničkog saobraćaja.

(4) Željeznički operater i upravljač infrastrukture dužan je da zabrani rad izvršnom osoblju koje pri provjeri znanja nije pokazalo zadovoljavajući nivo stručne osposobljenosti ili ako nije vršena provjera stručne osposobljenosti za poslove koje obavlja.

(5) Izvršno osoblje iz stava 4. ovog člana ne može obavljati poslove u oblasti željezničkog saobraćaja sve dok ne pokaže zadovoljavajući nivo stručne osposobljenosti propisan u stavu 2. ovog člana, a željezničko preduzeće donosi opšti akt kojim propisuje način raspoređivanja izvršnog osoblja za taj period.

(6) Redovna provjera stručne osposobljenosti planira se na godišnjem nivou, a o izvršenim redovnim i vanrednim provjerama podnosi se izvještaj Republičkoj upravi za inspekcijske poslove i Ministarstvu.

(7) Upravljač infrastrukture i operater propisuju uslove i način redovne i vanredne provjere stručne osposobljenosti.

Član 104

Stručni ispit za željezničkog radnika može polagati lice koje je završilo program osposobljavanja za određene poslove i program uvođenja u praktičan rad za određenu vrstu poslova i koje se u propisanom vremenu pripremalo za polaganje stručnog ispita po programu za osposobljavanje i uvođenje u posao.

2. Sticanje prava za upravljanje željezničkim vozilom i regulisanje željezničkog saobraćaja

Član 105

Željezničkim vozilom može upravljati lice koje ispunjava sljedeće uslove:

1) da ispunjava posebne uslove za upravljanje željezničkim vozilom,

2) da ima više od 18 godina,

3) da ima odgovarajuće profesionalno i stručno obrazovanje propisano za obavljanje određenih poslova,

4) da ima položen stručni ispit za upravljanje željezničkim vozilom određene vrste ili tipa i

5) da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno da upravlja željezničkim vozilom.

Član 106

Pravo regulisanja željezničkog saobraćaja može dobiti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

1) da ispunjava posebne uslove za regulisanje željezničkog saobraćaja,

2) da ima više od 18 godina,

- 3) da ima odgovarajuće stručno obrazovanje propisano za obavljanje određenih poslova,
- 4) da ima položen stručni ispit i
- 5) da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno regulisanje željezničkog saobraćaja.

3. Posebna zdravstvena sposobnost željezničkih radnika

Član 107

- (1) Željeznički radnik dužan je da ispunjava zdravstvene uslove koji su propisani za poslove na koje je raspoređen.
- (2) Prije raspoređivanja na radno mjesto za koje su propisani posebni zdravstveni kriterijumi, kao i prije odlaska na školovanje ili stručno osposobljavanje za određeno radno mjesto, željeznički radnik dužan je da obavi zdravstveni pregled.
- (3) Zdravstvena sposobnost željezničkog radnika provjerava se redovnim i vanrednim zdravstvenim pregledima.
- (4) Zdravstvene preglede lica koja se stručno osposobljavaju za obavljanje poslova željezničkog radnika i redovne i vanredne zdravstvene preglede željezničkih radnika i zdravstvenu evidenciju o tim licima, vode zdravstvene ustanove koje su osposobljene i opremljene, odnosno koje ispunjavaju opšte uslove za obavljanje tih pregleda i vođenje evidencije utvrđene propisima kojima je uređena oblast zdravstvene zaštite.
- (5) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim se uređuju uslovi koje je obavezan da ispunjava željeznički radnik u pogledu zdravstvene sposobnosti, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra zdravlja.

Član 108

- (1) Na redovan zdravstveni pregled upućuje se željeznički radnik u propisanim rokovima, a koji zavise od vrste poslova koje taj radnik obavlja.
- (2) Željeznički operater i upravljač infrastrukture dužni su da željezničkog radnika upute na redovan zdravstveni pregled prije isteka roka propisanog za obavljanje tog pregleda.

Član 109

- (1) Na vanredni zdravstveni pregled upućuje se željeznički radnik:
 - 1) za koga se opravdano sumnja da iz zdravstvenih razloga više nije sposoban da obavlja poslove na koje je raspoređen,
 - 2) nakon udesa u kojem je učestvovao ili je u udesu bio teže povrijeđen i
 - 3) nakon odsustvovanja sa posla duže od šest mjeseci ili teške bolesti koja je trajala najmanje šest mjeseci.

(2) Radnik iz stava 1. ovog člana upućuje se na vanredni zdravstveni pregled na zahtjev ovlašćenog lica.

Član 110

(1) Ako se na redovnom ili vanrednom zdravstvenom pregledu utvrdi da željeznički radnik ne ispunjava uslove ili ako se utvrdi da nije obavio zdravstveni pregled na koji je upućen, smatra se da je željeznički radnik nesposoban za izvršavanje poslova na koje je raspoređen i poslodavac mu ne može dozvoliti da na tim poslovima radi sve dok traje privremena nesposobnost.

(2) Prema radniku iz stava 2. ovog člana postupa se na način utvrđen propisima koji uređuju oblast zdravstvene zaštite i zaštite na radu.

Član 111

(1) Željezničkom radniku nije dozvoljen početak rada, odnosno željeznički radnik dužan je da odmah prestane sa radom ako osjeti da nije zdravstveno sposoban za rad i o tome je dužan da odmah obavijesti odgovorno lice poslodavca.

(2) Željezničkom radniku u toku rada zabranjeno je konzumiranje alkohola, droge, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih materija i zabranjen mu je početak rada ako u organizmu ima alkohola ili je pod uticajem droge, psihoaktivnih materija i slično.

(3) Provjeru psihičke i fizičke sposobnosti željezničkih radnika organizuje ili vrši poslodavac.

(4) Poslodavac je dužan da zabrani željezničkom radniku rad ako je uočljivo da radnik nije sposoban za obavljanje posla.

Član 112

(1) Ovlašćeno lice za vršenje unutrašnje kontrole, inspektor za željeznički saobraćaj i druga lica ovlašćena od željezničkog preduzeća mogu željezničkog radnika podvrgnuti ispitivanju alkoholisanosti pomoću odgovarajućih sredstava i aparata.

(2) Ovlašćeno lice vodi zapisnik o kontroli, koji potpisuje i željeznički radnik za koga je kontrola bila određena, a u slučaju da kontrolisani radnik odbije da potpiše zapisnik, ovlašćeno lice unosi u zapisnik uzrok zbog koga se odbija potpisivanje i ne dozvoljava nastavak rada željezničkom radniku.

(3) Ako ovlašćeno lice posumnja da željeznički radnik, zbog svog duševnog stanja, fizičkih smetnji ili bolesti, predstavlja opasnost u željezničkom saobraćaju, zabranjuje mu dalji rad i određuje vanredni zdravstveni pregled.

(4) U slučaju da zbog zdravstvenog stanja ili iz objektivnih razloga nije moguće obavljanje stručnog pregleda u cijelosti, ljekar vrši dio pregleda koji je moguće obaviti i daje mišljenje povodom uočenih znakova promjene ponašanja.

4. Radno vrijeme osoblja

Član 113

(1) Smjena željezničkog radnika izvršne službe može trajati najviše do 12 časova.

(2) U vrijeme trajanja smjene ubraja se:

1) vrijeme za pripremu za posao,

2) vrijeme rada,

3) vrijeme prekida rada do najviše dva časa i

4) vrijeme potrebno za završetak rada.

(3) Prekid rada koji traje duže od dva časa ne ubraja se u vrijeme trajanja smjene ako je taj prekid trajao onoliko vremena koliko je trajalo vrijeme rada do prekida i izvršnom radniku bio obezbijeđen odgovarajući odmor.

(4) U uslovima vanrednog događaja u željezničkom saobraćaju ili više sile, trajanje smjene određeno u stavu 1. ovog člana može se produžiti za najviše dva časa ako se željeznički radnik osjeća sposobnim da može nastaviti posao.

(5) Upravljač infrastrukture i operater donose pravilnik o radu u smjenama radnika izvršne službe.

Član 114

(1) Željezničkom radniku koji upravlja željezničkim vozilom dozvoljeno je u toku jedne smjene u vožnji upravljati vučnim vozilom najviše do deset časova.

(2) Upravljač infrastrukture i operater donose pravilnik o dužini trajanja smjene za željezničke radnike iz stava 1. ovog člana, a u zavisnosti od vrste i ranga voza.

Član 115

(1) Dnevni odmor željezničkih radnika između dvije uzastopne smjene traje dvostruko duže od vremena rada u smjeni, a najmanje 12 časova.

(2) Odmor u toku rada, dnevni i sedmični odmor, kao i raspoređivanje željezničkih radnika određuju se u zavisnosti od organizacije željezničkog saobraćaja, izvršenja reda vožnje i drugih uslova koji utiču na njihovu psihičku i fizičku sposobnost u pogledu bezbjednog obavljanja posla, a u skladu sa propisima koji uređuju oblast željeznica i radnih odnosa.

Član 116

(1) Upravljač infrastrukture i željeznički operater dužni su da, u okviru svoje djelatnosti, organizuju unutrašnju kontrolu, koja vrši redovnu i efikasnu kontrolu primjene propisa koji garantuju bezbjedno i uredno odvijanje željezničkog saobraćaja.

(2) Upravljač infrastrukture i željeznički operater utvrđuju organizaciju i donose akt kojim propisuju način vršenja unutrašnje kontrole bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja.

(3) Upravljač infrastrukture i željeznički operater propisuju ovlašćenja radnika za vršenje unutrašnje kontrole i uređuju, ostvaruju i unapređuju efikasnu zaštitu ljudi, imovine i životne sredine u oblasti željezničkog saobraćaja.

5. Prestanak radnog odnosa željezničkih radnika

Član 116a

(1) Željezničkim radnicima radni odnos prestaje:

- 1) istekom roka na koji je zasnovan,
- 2) kad radnik navrši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja,
- 3) sporazumom između radnika i poslodavca,
- 4) otkazom ugovora o radu od strane radnika ili poslodavca,
- 5) odlukom nadležnog suda,
- 6) na zahtjev roditelja ili staratelja radnika mlađeg od 18 godina života,
- 7) smrću radnika.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, u slučaju kada se pristupi reorganizaciji u željeznicama Republike Srpske, željezničkom radniku radni odnos prestaje kad navrši 40 godina penzijskog staža i godine života utvrđene članom 42. stav 1. ili članom 178. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 134/11, 82/13 i 103/15).

Član 116b

Na program zbrinjavanja viška radnika saglasnost daje Vlada.

Član 116v

Na pitanja iz radnog odnosa koja nisu ovim zakonom drugačije uređena primjenjuju se opšti propisi kojim se uređuju radni odnosi.

GLAVA VI

ZAŠTITA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE

1. Vanredni događaj i zaštita pruge

Član 117

(1) Vanredni događaj je događaj u željezničkom saobraćaju koji je imao ili je mogao imati štetne posljedice za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja.

(2) Vanredni događaj su udes i nezgoda.

(3) Udes je vanredni događaj u željezničkom saobraćaju u kome je jedno ili više lica poginulo ili teže povrijeđeno ili u kome je nastala materijalna šteta veća od 10.000 KM ili je nastupio veći prekid u željezničkom saobraćaju (duži od šest časova).

(4) Nezgoda je vanredni događaj u željezničkom saobraćaju u kome je jedno ili više lica lakše povrijeđeno ili je nastala manja materijalna šteta, kraći prekid željezničkog saobraćaja ili ugrožavanje ili otežano odvijanje željezničkog saobraćaja.

(5) Pri vanrednim događajima u željezničkom saobraćaju lica koja se već nalaze ili dođu na mjesto vanrednog događaja u kome ima povrijeđenih dužna su da pomažu pri spasavanju unesrećenih i da odmah obavijeste najbližu zdravstvenu ustanovu, a ovlašćeno lice obavještava organ uprave nadležan za unutrašnje poslove.

(6) Pri prekidu željezničkog saobraćaja zbog vanrednog događaja željeznički operater i upravljač infrastrukture obavezni su da preduzmu mjere za što brže uspostavljanje bezbjednog saobraćaja u skladu sa propisima kojima je uređena oblast željeznica.

(7) Ministar donosi pravilnike i uputstva kojim propisuje način postupanja željezničkih radnika u slučaju vanrednog događaja.

Član 118

(1) Isljeđenje vanrednog događaja je postupak koji se sprovodi s ciljem utvrđivanja uzroka, posljedica, okolnosti i odgovornosti, kao i sprečavanja budućeg vanrednog događaja, a sprovode ga upravljač infrastrukture i željeznički operateri.

(2) Postupak iz stava 1. ovog člana sprovodi se u roku od 30 dana od dana nastanka događaja, a u izuzetnim slučajevima, ako su potrebna dodatna ispitivanja ili analize, istraživanje i utvrđivanje uzroka i procjena štete može trajati najduže do šest mjeseci.

Član 119

S ciljem odvijanja bezbjednog željezničkog saobraćaja zabranjeno je:

- 1) uništavati, uklanjati ili oštetiti dijelove željezničke infrastrukture ili dijelove vozila koji neposredno utiču na bezbjednost,
- 2) uništavati, uklanjati ili oštetiti dijelove željezničke infrastrukture ili dijelove vozila koji posredno utiču na bezbjednost,
- 3) bacati ili stavljati predmet na željezničku prugu ili bacati na vozila ili iz vozila,
- 4) izvoditi radove u blizini željezničke pruge koji bi mogli oštetiti željezničku prugu ili umanjiti stabilnost terena (klizanje ili odronjavanje terena, hidrografske promjene i slično) ili na bilo koji drugi način ugrožavati ili ometati željeznički saobraćaj,
- 5) neovlašćeno podizati branik putnog prelaza, stavljati ili vješati predmete na branik ili drugi signalno-sigurnosni uređaj putnog prelaza ili na bilo koji drugi način ometati normalno funkcionisanje branika ili drugog uređaja na putnom prelazu,

- 6) saditi drveće i drugo visoko rastinje ili izvoditi radove u blizini putnog prelaza koji umanjuju, sprečavaju ili na bilo koji način ometaju preglednost željezničke pruge ili puta,
- 7) neovlašćeno ukloniti napravu postavljenu radi zaštite željezničkog saobraćaja na mjestu odronjavanja, na mjestu bujice ili na mjestu izloženom jakim vjetrovima,
- 8) unositi materije ili predmete u putnička kola, prostorije željezničkih službenih mjesta namijenjenih putnicima, kojima bi se mogla ugroziti bezbjednost putnika i drugih lica ili im biti nanesena šteta,
- 9) upotrijebiti uređaj za kočenje radi zaustavljanja voza, osim u slučaju ugrožavanja bezbjednosti voza, putnika i drugih lica,
- 10) ometati rad čuvara pruge, putnog prelaza, mosta, tunela ili drugog željezničkog radnika u obavljanju poslova i
- 11) pored željezničke pruge, a posebno u blizini signala i signalnih oznaka saditi visoko drveće i postavljati znakove, oznake, izvore svjetlosti koji daju obojenu svjetlost ili bilo koje druge naprave koje bojom, oblikom, svjetlošću ili na drugi način otežavaju uočavanje signala i signalnih oznaka ili koje mogu dovesti u zabludu željezničke radnike u pogledu značenja signala i signalnih oznaka.

2. Željezničko područje

Član 120

- (1) Željezničko područje je prostor na kome se nalaze željeznička pruga, objekti, postrojenja i uređaji koji neposredno služe za vršenje željezničkog saobraćaja, prostor ispod mostova i vijadukta, kao i prostor iznad trase tunela.
- (2) Prilaz putnika, drugih lica i drumskih vozila na željezničko područje i kretanje po željezničkom području dozvoljeni su na za to određenim mjestima.
- (3) Licu koje obavlja poslove na željezničkom području, osim željezničkih radnika i radnika koji ih čuvaju, ili koje vode željeznički radnici, pismeno odobrava upravljač infrastrukture obavljanje tih poslova.
- (4) Pismeno odobrenje iz stava 3. ovog člana nije potrebno da pribave nadležni organi i ovlašćena lica, radnici organa unutrašnjih poslova kada obavljaju službenu dužnost ili kada u skladu sa pravilima službe imaju obavezu ulaska u željezničko područje i po njemu se kretati, kao i po mjestima koja nisu određena za kretanje.

Član 121

- (1) Na mjestima koja su predviđena za pristup i kretanje na željezničkom području i u vozovima, sva lica su dužna da se pridržavaju unutrašnjeg reda u željezničkom saobraćaju, koji propisuje upravljač infrastrukture.
- (2) Ovlašćeni željeznički radnici brinu se da se lica koja se nalaze u željezničkom području i u vozovima pridržavaju unutrašnjeg reda u željezničkom saobraćaju.

(3) Radnici iz stava 2. ovog člana, u sprovođenju unutrašnjeg reda u željezničkom saobraćaju, dužni su da preduzimaju mjere potrebne za sprečavanje narušavanja unutrašnjeg reda i mjere za uspostavljanje narušenog reda.

(4) Radnici organa uprave nadležni za unutrašnje poslove, na zahtjev ovlašćenih željezničkih radnika, pružaju potrebnu pomoć tim radnicima u sprečavanju narušavanja i uspostavljanja unutrašnjeg reda u željezničkom saobraćaju.

Član 122

Upravljač infrastrukture i željeznički operater dužni su da neprestano, a naročito u zimskom periodu, preduzimaju propisane mjere za obezbjeđenje neprekidnog bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja.

GLAVA VII

NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 123

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Inspeksijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Republička uprava za inspeksijske poslove, posredstvom nadležnih inspektora.

Član 124

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 100.000 KM kazniće se za prekršaj upravljač infrastrukture ako:

1) nije računovodstveno razdvojen od privrednih društava koji obavljaju djelatnost prevoza putnika i robe (član 8. stav 5),

2) nije nezavisan u procesu odlučivanja (član 8. stav 6),

3) ne posjeduje dozvolu za upravljanje željezničkom infrastrukturom i potvrdu o bezbjednosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom (član 8. stav 7),

4) ne obezbijedi trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu željezničke infrastrukture, nesmetano korišćenje objekata željezničke infrastrukture i drugih sredstava rada za željeznički saobraćaj, kao i organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja (član 13. stav 1),

5) se željeznički saobraćaj odvija suprotno propisima kojima se uređuje bezbjednost željezničkog saobraćaja (član 14. stav 1),

6) ne preduzme mjere da se u slučajevima nemogućnosti odvijanja željezničkog saobraćaja, koje je prouzrokovano tehničkim kvarovima, nesrećama i djelovanjem više sile, uspostavi redovno odvijanje saobraćaja i ako ne donese plan za nepredviđene situacije (član 29. stav 1),

- 7) gradi željezničku infrastrukturu suprotno propisima kojima se uređuje oblast građenja i uređenja prostora (član 30. stav 1),
 - 8) željezničku infrastrukturu ne rekonstruiše sa propisanim elementima (član 33. stav 1),
 - 9) željezničku infrastrukturu ne održava u stanju koje osigurava bezbjedan ili nesmetan željeznički saobraćaj, odnosno kvalitetan i uredan prevoz (član 34. stav 1),
 - 10) pri projektovanju, građenju i rekonstrukciji željezničke pruge i postrojenja, uređaja i objekata na pruži ne primjenjuje tehničke i druge uslove utvrđene u skladu sa odredbama propisa koji uređuju oblast željeznica i građenja i uređenja prostora (član 39. stav 1),
 - 11) preda u saobraćaj željezničke pruge i postrojenja, objekte i uređaje na pruži, bez prethodno izvršenog tehničkog pregleda (član 40. stav 1),
 - 12) za vrijeme izvođenja radova na željezničkoj pruži ne obezbijedi uslove za siguran željeznički saobraćaj na mjestu izvođenja tih radova (član 43. stav 4),
 - 13) u slučaju uspostavljanja saobraćaja prije završetka radova, ne odredi privremene uslove za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja (član 43. stav 6),
 - 14) ne preduzme zaštitne mjere na mjestima na kojima se postavljaju postrojenja kontaktne mreže (član 47. st. 1. i 2),
 - 15) ne obezbijedi uslove za bezbjedan prelazak mjesta ukrštanja na infrastrukturi kojom upravlja (član 49. stav 1),
 - 16) ne održava prelaze u nivou i ne preduzima sve potrebne mjere s ciljem bezbjednog odvijanja saobraćaja (član 54. stav 2),
 - 17) ne donese red vožnje (član 70. stav 1),
 - 18) u slučaju vanredne situacije ne propiše mjere kojima se obezbjeđuje funkcionisanje željezničkog saobraćaja (član 74),
 - 19) ne organizuje unutrašnju kontrolu i ne donese akt kojim se propisuje način vršenja unutrašnje kontrole (član 116. st. 1. i 2) i
 - 20) ne preduzima mjere za obezbjeđenje sigurnog odvijanja željezničkog saobraćaja (član 122).
- (2) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice upravljača infrastrukture.

Član 125

(1) Novčanom kaznom od 4.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj upravljač infrastrukture ako:

- 1) ne donese program izgradnje, rekonstrukcije i održavanja željezničke infrastrukture, kao i organizovanja i regulisanja željezničkog saobraćaja (član 9),

- 2) se ne brine o zaštiti životne sredine (član 12. stav 2),
- 3) ne dostavi odluku o obustavljanju prevoza u propisanom roku ili ne objavi u dnevnim listovima ili u drugim sredstvima javnog informisanja (član 13. stav 3),
- 4) koristi željezničku infrastrukturu bez zaključenog ugovora o korišćenju željezničke infrastrukture (član 15. stav 2),
- 5) ne zaključi ugovor o korišćenju željezničke infrastrukture u propisanom roku (član 15. stav 3),
- 6) ne vrši izmjene i dopune Izjave o mreži (član 16. stav 3),
- 7) objavi Izjavu o mreži u roku koji je kraći od propisanog roka (član 16. stav 6),
- 8) dodjelu trase voza ne vrši pod jednakim uslovima (član 18. stav 2),
- 9) u postupku po zahtjevu za dodjelu trase voza ne primjenjuje utvrđene kriterijume (član 18. stav 3),
- 10) ne vrednuje kriterijume u postupku po zahtjevu za dodjelu trase voza prema utvrđenoj metodologiji (član 18. stav 4),
- 11) dodijeljenу trasu voza prenese drugom željezničkom operateru (član 20. stav 1),
- 12) ne rješava po vanrednim zahtjevima za dodjelu trasa voza u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva (član 25. stav 3),
- 13) ne donese Sistem pokazatelja za poboljšanje kvaliteta prevoza (član 26. stav 1),
- 14) ne izvrši analizu kapaciteta u roku od šest mjeseci od kada je utvrđeno da je infrastruktura zagušena (član 27. stav 3),
- 15) ne izradi plan poboljšanja kapaciteta u roku od šest mjeseci od završetka analize kapaciteta (član 28. stav 4),
- 16) ne obavijesti željezničkog operatera i Ministarstvo (član 29. stav 2),
- 17) najmanje 60 dana prije otpočinjanja radova na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture ne objavi u dnevnim listovima da počinje sa izvođenjem radova (član 32. stav 1),
- 18) ne vrši stalni nadzor i funkcionalno ispitivanje, kao i otklanjanje utvrđenih nedostataka (član 34. stav 2),
- 19) ne obavlja poslove redovnog održavanja i remonta (član 35),
- 20) ne vodi evidenciju o svim prugama i drugim tehničkim podacima (član 45. stav 1),
- 21) ne razvije sistem za upravljanje bezbjednošću (član 80. stav 1) i
- 22) dozvoli rad izvršnom osoblju koje pri provjeri znanja nije pokazalo zadovoljavajući nivo stručne osposobljenosti (član 103. stav 4).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice upravljača infrastrukture.

Član 126

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 100.000 KM kazniće se za prekršaj željeznički operater ako:

- 1) koristi željezničku infrastrukturu suprotno uslovima i načinu utvrđenim ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast bezbjednosti željezničkog saobraćaja (član 14. stav 1),
- 2) ne posjeduje potvrdu o bezbjednosti za upravljanje industrijskom željeznicom (član 66. stav 7),
- 3) ne donese akt o uslovima i načinu obavljanja prevoza isključivo na industrijskoj željeznici ili prethodno ne pribavi saglasnost na taj akt (član 66. stav 8),
- 4) ne posjeduje dozvolu za prevoz (član 69. stav 1),
- 5) se ne pridržava reda vožnje (član 71. stav 3),
- 6) javni prevoz putnika i robe vrši suprotno načinu i uslovima koji su definisani propisima kojima se uređuje željeznički saobraćaj (član 84. stav 1),
- 7) ne propiše efikasnu zaštitu ljudi, imovine i životne sredine (član 84. stav 3),
- 8) željeznička vozila ne održava u stanju koje garantuje bezbjedan saobraćaj (član 87. stav 1),
- 9) voz nije opremljen dovoljnim brojem automatskih vazdušnih kočnica (član 94),
- 10) ne organizuje unutrašnju kontrolu i ne utvrdi i donese akt kojim propisuje način vršenja unutrašnje kontrole (član 116. st. 1. i 2),
- 11) pri prekidu željezničkog saobraćaja ne preduzme mjere za što brže uspostavljanje bezbjednog saobraćaja (član 117. stav 6) i
- 12) ne preduzima mjere za obezbjeđenje sigurnog odvijanja željezničkog saobraćaja (član 122).

(2) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u željezničkom operateru.

Član 127

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 50.000 KM kazniće se za prekršaj željeznički operater ako:

- 1) ne razvije sistem za upravljanje bezbjednošću (član 80. stav 1),
- 2) ne obezbijedi željezničkim radnicima pristup kapacitetima za obuku (član 81. stav 1),
- 3) željeznička vozila nisu opremljena uređajima za automatsko kočenje, ručnim ili pritvrdnim kočnicama i uređajima za aktiviranje kočnica (član 90. st. 1, 2. i 3),

- 4) vučna vozila nemaju propisanu opremu (član 91. stav 1),
- 5) motorni vozovi i putnička kola nemaju propisanu opremu (član 92),
- 6) se u vozu ne nalazi propisani broj željezničkih radnika (član 93),
- 7) ne vodi evidenciju za svaki voz (član 98),
- 8) dozvoli rad izvršnom osoblju koje pri provjeri znanja nije pokazalo zadovoljavajući nivo stručne osposobljenosti ili ako nije vršena provjera stručne osposobljenosti za poslove koje obavlja (član 103. stav 4),
- 9) željezničkog radnika ne upućuje na redovan zdravstveni pregled (član 108. stav 2).

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u željezničkom operateru.

Član 128

Novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo, željeznički radnik i fizičko lice ako:

- 1) uništava, uklanja ili ošteti dijelove željezničke infrastrukture ili dijelove vozila koji utiču na bezbjednost (član 119. stav 1. t. 1) i 2),
- 2) baca ili stavlja predmet na željezničku prugu ili baca predmet na vozila ili iz vozila (član 119. stav 1. tačka 3),
- 3) izvodi radove u blizini željezničke pruge koji bi mogli oštetiti željezničku prugu ili umanjiti stabilnost terena (član 119. stav 1. tačka 4),
- 4) neovlašćeno podiže branik putnog prelaza, stavlja ili vješa predmete na branik ili drugi signalno-sigurnosni uređaj putnog prelaza, ili na bilo koji drugi način ometa normalno funkcionisanje branika ili drugog uređaja na putnom prelazu (član 119. stav 1. tačka 5),
- 5) sadi drveće i drugo visoko rastinje ili izvodi radove u blizini putnog prelaza koji umanjuju, sprečavaju ili na bilo koji način ometaju preglednost željezničke pruge ili puta (član 119. stav 1. tačka 6),
- 6) neovlašćeno ukloni napravu postavljenu radi zaštite željezničkog saobraćaja na mjestu odronjavanja, na mjestu bujice ili na mjestu izloženom jakim vjetrovima (član 119. stav 1. tačka 7),
- 7) unosi materije ili predmete u putnička kola, prostorije željezničkih službenih mjesta namijenjenih putnicima, kojima bi mogla biti ugrožena bezbjednost putnika i drugih lica ili im biti nanesena šteta (član 119. stav 1. tačka 8),
- 8) upotrebljava uređaj za kočenje radi zaustavljanja voza, osim u slučaju ugrožavanja bezbjednosti voza, putnika i drugih lica (član 119. stav 1. tačka 9),

9) ometa rad čuvara pruge, putnog prelaza, mosta, tunela ili drugog željezničkog radnika u obavljanju poslova (član 119. stav 1. tačka 10) i

10) pored željezničke pruge, a posebno u blizini signala i signalnih oznaka, sadi visoko drveće i postavlja znakove, oznake, izvore svjetlosti koji daju obojenu svjetlost ili bilo koje druge naprave koje bojom, oblikom, svjetlošću ili na drugi način otežavaju uočavanje signala i signalnih oznaka ili koje mogu dovesti u zabludu željezničke radnike u pogledu značenja signala i signalnih oznaka (član 119. stav 1. tačka 11).

GLAVA VIII

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 129

(1) Ministar će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

- 1) pravilnike o održavanju i zaštiti željezničke infrastrukture (član 12. stav 3),
- 2) Pravilnik o organizovanju i regulisanju bezbjednog i nesmetanog odvijanja željezničkog saobraćaja (član 12. stav 3),
- 3) Pravilnik o uslovima za izgradnju željezničke infrastrukture (član 30. stav 3),
- 4) Pravilnik o uslovima i načinu zamjene i obnove elemenata gornjeg stroja pruge (član 31. st. 2. i 3),
- 5) Pravilnik o uslovima i načinu izvođenja radova na donjem stroju pruge (član 31. st. 2. i 3),
- 6) Pravilnik o uslovima i načinu ugradnje i zamjene elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, stabilnih postrojenja elektrovuče, kao i ostalih električnih postrojenja (član 31. st. 2. i 3),
- 7) Pravilnik o uslovima za obavljanje bezbjednog i nesmetanog željezničkog saobraćaja (član 34. stav 3),
- 8) Pravilnik o uslovima i načinu priključivanja željezničke pruge na drugu prugu (član 42. stav 5),
- 9) Pravilnik kojim se uređuju uslovi i način ukrštanja željezničke pruge i puta (član 49. stav 7),
- 10) Pravilnik o uslovima za izgradnju, rekonstrukciju, održavanje, kao i uslovi za organizovanje prevoza na gradskim željeznicama i prugama uzanog kolosijeka (član 65. stav 3),
- 11) Pravilnik o uslovima koje su obavezni da ispunjavaju željeznički radnici u pogledu zdravstvene i stručne sposobnosti (član 83. stav 4. i član 107. stav 5),
- 12) Pravilnik o tehničkim uslovima za prototip željezničkog vozila, obrazac odobrenja, način i postupak odobravanja prototipa željezničkog vozila (član 86. stav 4),
- 13) Pravilnik o vrstama, rokovima i načinu održavanja željezničkih vozila u Republici Srpskoj (član 87. stav 6),

- 14) Pravilnik o načinu postupanja željezničkih radnika u slučaju vanrednog događaja (član 117. stav 7),
- 15) Uputstvo o načinu održavanja i zaštiti željezničke infrastrukture (član 12. stav 4),
- 16) Uputstvo o načinu, organizovanju i regulisanju bezbjednog i nesmetanog odvijanja željezničkog saobraćaja (član 12. stav 4),
- 17) Uputstvo o načinu i postupcima izgradnje željezničke infrastrukture (član 30. stav 3),
- 18) Uputstvo o načinu i postupcima ugradnje i zamjene elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, stabilnih postrojenja elektrovođe, kao i ostalih električnih postrojenja (član 31. st. 2. i 3),
- 19) Uputstvo o načinu i postupcima obavljanja bezbjednog i nesmetanog željezničkog saobraćaja (član 34. stav 3),
- 20) Uputstvo o načinu priključivanja željezničke pruge na drugu prugu (član 42. stav 5) i
- 21) Uputstvo o načinu ukrštanja željezničke pruge i puta (član 49. stav 7).

Član 130

Upravljač infrastrukture i operater dužni su da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donesu akte kojima se uređuje unutrašnja organizacija i tehnološki proces rada.

Član 131

Upravljač infrastrukture dužan je da u pogledu ispunjavanja uslova iz člana 101. st. 2. i 3. ovog zakona uskladi svoje poslovanje u roku od tri godine.

Član 132

Do donošenja podzakonskih akata iz člana 129. ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti koji su se primjenjivali u vrijeme važenja Zakona koji je bio na snazi prije ovog zakona.

Član 133

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o željeznicama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/01, 110/03, 59/08, 24/12 i 33/14).

Član 134

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", osim člana 6. ovog zakona, koji stupa na snagu 31. oktobra 2017. godine.

Samostalni član Zakona o izmjeni i dopunama
Zakona o željeznicama Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 100/2017)

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".